

Št. 070

MAREC 2012

Številka prodajalca:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Pomočnica odgovorne urednice:
Špela Razpotnik
Tehnična urednica:
Nina Vareško
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Tomislav Gruđen,
Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolič
Sodelavci uredništva:
Smiljana Bradonjič, Aleš Čelikovič, Arne Gorjanec, Gregor B. Hann,
Anica Kozjek, Roman Lasnik, Miran Možina, Jean Nikolič
Marko Nakrič, Žigažaga
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
Janne Carlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,
Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa
Fotografiji na ovitku:
Jaka Adamič, Dnevnik
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
S156 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vip a d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje --
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

 Naložba v vašo prihodnost
USTANOVA ZA PROMOTIVNO INFORMATIVNO
SLOVENSKO SOCIJALNO ZADEVO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO,
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

vsi drugačni
vsi enakopravni

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Uvodnik:

MAREC — MESEC ŽENSK IN POMLADI

foto: arhiv KU

Tako, mesec zaljubljenec je za nami. Pred nami pa mesec, v katerem slavimo ženske in jim damo vedeti, da se brez njih svet enostavno ne bi več vrtel.

Nikakor, ampak res nikakor, ne smete pozabiti na materinski dan, samo toliko vas spomnim, da je to 25. marca. Pomembna je pozornost, na primer rožica in seveda zahvala za vse, kar je mama naredila za vas. Ste vedeli, da praznovanje materinskega dne izvira iz ZDA, v Evropo pa je navada prišla šele po prvi svetovni vojni? Z drugim ženskim praznikom pri nas, dnevom žena, ni toliko cirkusa, čeprav predstavlja emancipacijo žensk v sodobni družbi. Po navadi vsaka ženska dobi cvet, pa naj bo to doma ali v službi. Vsekakor mora priti od moškega.

Dan žena (originalno *Dan delovnih žena*) je mednarodni praznik žensk, ki ga v približno stotih državah praznujejo vsako leto 8. marca in to vse od leta 1917 dalje. Je dan praznovanja ekonomske, politične in socialne enakopravnosti in dosežkov žensk. Z največjo pozornostjo se ga praznuje prav v državah bivšega komunizma in socializma.

So pa tudi moški tisti, ki lahko rečejo, da imajo v tem mesecu svoj praznik. To je 40 mučenikov, in sicer 10-ega marca. Ljudsko izročilo pravi: »Če na 40 mučenikov dan zmrzuje, se 40 mrzlih noči prerokuje.« Bomo videli, kako bo v resnici, vendar kolikor zdaj kaže, bomo še aprila zaviti v šale, s kapo in kapuco na glavi.

Lahko pa ogrejemo svoje duše z obiskom gledališča. Ponudba je kar pestra, sploh na svetovni dan gledališča, ki se ga obeležuje 27. marca. V ta namen je SNG drama društvu Kralji ulice donirala brezplačne karte, da bi *visoko kulturo* približali tudi socialno ogroženim ali izključenim posameznikom. Vsi kralji in kraljice so si lahko brezplačno ogledali predstavo *Ko sem bil mrtev*.

Res pa je, da tudi naše društvo ni izjema, saj se kulturno udeležujemo – naša gledališka skupina OdPisani je 15. 2. v KUD-u odigrala igro *Sonata v Def molu*, več o tem si lahko preberete na naslednjih straneh.

Preberete si lahko tudi članek v katerem je Luna skušala ponazoriti pričakovanja vezana na spodbujanje socialnega podjetništva s strani države v kombinaciji z dejanskimi izkušnjami, pridobljenimi znotraj projekta, ki smo ga razvijali znotraj društva.

Prav tako piše tudi o revolucijah in pogledih na revolucije skozi zgodovino, v povezavi z aktualnim dogajanjem.

Primož poroča iz protesta študentov, ki so zasedli oziroma težili po osvoboditvi Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Eden izmed sloganov njihovega protesta se je glasil: »Znanje nima državljanstva.« Rubrika LGBTBB pa se ukvarja z argumenti ZA oziroma PROTI referendumu družinskega zakonika in tako opravlja delo našega parlamenta.

Tudi naše stalne rubrike so pestre kot vedno, v vsakem primeru pa vredne vaše pozornosti.

Vsekakor bo marec dogajanja poln mesec, ki bi moral pomesti z zimsko zaspanostjo, nam natrositi novega zagona, prebuditi naša čutila ob žvrgolenju ptic in razcvetu rastlin ter vzbuditi čustva, predvsem tista ljubezenska. Vendar pa bomo morali, kakor trenutno kaže, kljub uradnemu začetku pomladi 21. 3. na vsa ta doživetja še malo počakati!

Peter Kvac

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 DOVOLJ KRUTE OSAMLJENOSTI
- 8 SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI
- 8 SIOUXIE AND THE BANSHEES
- 9 TATU ZGODBA
- 10 WE ARE THE ONES, WE HAVE BEEN WAITING FOR!
- 11 PLEVEL MED TEORIJU IN PRAKSO
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE S PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 BICIKE(LJ)
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE PRI JANIJU KOVAČIČU
- 19 VRTOVI KOT UČILNICA
- 20 GOSTUJOČA KOLUMNISTA
- 21 KRALJICA IN KRALJICA
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 GOGIJEVA KOLUMNA
- 25 LJUDSKA KUHA
- 26 PODPIRAM!
- 26 PISMA BRALCEV
- 27 BREZDOMSTVO IN SPOL
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ŠKLJOC, ŠKLJOC (FOTOGRAFSKA RUBRIKA)
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

foto: arhiv KU

PERO

Prihajam iz Štajerske, rojen sem leta 1979 v Celju. Otroštvo sem preživel v majhni vasi pod Roglo, skupaj z mambo, očetom, starejšim bratom in starejšo sestro. Opravi sem srednje poklicno šolo za oblikovalca kovin. Takoj po zaključku šole sem dobil zaposlitev v tovarni Unior, kjer je bil zaposlen tudi moj oče. Dve leti sem delal v tej tovarni in imel sem dobesedno vse, dobro službo, avto, punco. A začel sem se družiti z napačnimi ljudmi in zašel v slabo družbo. Rop me je pripeljal v zapor, kjer sem ostal 8 mesecev. V tem času se je moje življenje obrnilo na glavo. Najprej mi je umrl nečak, dvajset dni kasneje pa sem dobil najhujšo možno novico. Moja mama je ležala v bolnišnici zaradi raka na debelem črevesju in kljub operaciji je bilo prepozno, njeni dnevi so bili šteti. Iz bolnice so klicali, naj se pridemo posloviti od nje. Moja sestra je sicer takoj klicala v zapor, če grem lahko tudi jaz še zadnjič pogledat svojo mambo in se dostojno posloviti od nje. Vendar je bilo sredi noči in upravnice ni bilo v službi, nadzorni, ki je sprejel sestrin klic, pa me ni prišel niti obvestiti. Šele ko je mama umrla, so mi prišli predati novico. Nato so hoteli, da grem na pogreb v spremstvu paznikov, s čimer se moja družina seveda ni strinjala. Navsezadnje sem dobil šesturni izhod in se nisem mogel udeležiti niti sedmine. Psihiater v zaporu mi je predpisal tablete, s katerimi so me »filali« cel mesec. Tako da sem dneve dobesedno prespal, zbudili so me samo za obroke. Ko so mi tablete ukinili, sem imel abstinenčno krizo in tako začel s heroinom. Od tu naprej je šlo moje življenje le še navzdol. Od takrat se borim z odvisnostjo. V drogi sem bil kar precej časa in v tem obdobju sem storil kar nekaj kaznivih dejanj, ki jih obžalujem, ustvaril pa sem si tudi precej dolgog, ki jih še danes odplačujem. Dvigoval sem kredite, ki jih nisem odplačal in si s tem nabral velike obresti. Živel sem iz dneva v dan, od šusa do šusa.

Vse dokler nisem leta 2008 spoznal moje sedanje punce in se preselil z njo v Ljubljano. Vključil sem se v program prodajalcev Kraljev ulice. Najprej sva živela v študentskih sobah, nato pa sva si našla enosobno stanovanje in dobila hišnega ljubljencega, muco. Življenje se je obračalo na bolje. Nepričakovano pa sva prejela klic lastnika stanovanja, da se morava v roku treh dni izseliti, saj se je vrnila njegova sestra iz tujine, ki ni vedela, da se stanovanje oddaja. Samo dobri prijateljici Nataliji se lahko zahvalim, ker nama je finančno pomagala, da sva lahko v tako kratkem času našla novo stanovanje. Ne glede na vse pa sva eno noč ostala brez strehe nad glavo. Hvala kliniki Tristo kosmatih, ki je najini mucu nudila prenočišče, in društvu Kralji ulice, da sva lahko prespala v enem izmed njihovih stanovanj. Najtežja je bila selitev, saj se nama je v letu, kolikor sva bila v tistem stanovanju, nabralo precej stvari, ki sva jih morala seliti s taksijem.

Zdaj sva v garsonjeri, s katero sva sicer zadovoljna, vendar je ogrevanje na elektriko in je precej hladno. Je pa zato toliko bolj zadovoljen najin muc, saj ima možnost, da gre ven na sprehod. Okoli hiše je namreč velika ograjena parcela.

Pred kratkim sem v domačem kraju dobil občinsko stanovanje, ki ga trenutno opremljam. To poteka počasi, ker je moj edini vir zaslužka prodaja časopisov, ampak tudi počasi se daleč pride. Končal sem zdravljenje odvisnosti od nedovoljenih drog in se trudim odplačati dolgove. Ko moja punca zaključi faks, lahko obrneva nov list in začneva novo, boljše življenje v stanovanju, ki sem ga dobil in kjer že imam tudi prijavljen nov stalni naslov. Komaj čakam!

03
KRALJI
ULICE

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJA DELNO FINANCIJIRANA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj
Evropski sklad za regionalni razvoj
Evropski sklad za regionalni razvoj

STARA NOVA
ROBA
A

STARA ROBA, NOVA RABA

Kupimo vse kar je zastonj in
podarimo naprej po nizki ceni.

Vabljeni v naš krogotok!

Edina posredovalnica rabljenih predmetov z
oglasnim prostorom v časopisu Kralji ulice.
Zakaj?

Ker smo jo ustanovili sami.

Posredovalnica obratuje na Poljanski 14,
ob ponedeljkih od 12h do 18h, od torka do petka
od 10h do 18h in ob sobotah od 10h do 14h.

Kontakt: stararoba.novaraba@kraljiulice.org,
tel: 041 291 760 in 059 010 075

več o projektu: www.kraljiulice.org

DOVOLJ KRUTE OSAMLJENOSTI, 1. DEL

04
KRALJI
ULICE

Moja usoda je taka, kot je pač usoda vsakega otroka znanega, vplivnega in do skrajnosti poštenega starša. V mojem primeru očeta, novinarja in pisatelja novejše zgodovine Mileta P., ki je v času komunizma objavil več kot 20 knjig in romanov. Je bil pač genij. Tudi sam sem po njegovem zgledu začel pisati, to pa se je dogajalo leta 1998, ko me je oče skoraj za rokico pripeljal do prvega urednika takratne obrambe, Ulčarja. Tako se je začela moja pisateljska pot. Nadaljeval sem pri Delu in Vojno-zgodovinskem zborniku, ki ga v samozaložbi izdaja znani pisatelj g. Janez J. Švanjcar, ki je tudi v Kraljih ulice objavil nekaj člankov, tudi to v letu 1998. Kljub očetovi pomoči je bila pred mano, in je še vedno, prekleto trnova pot, za katero pa seveda upam, da je bo kmalu konec. Predpogoj za pisanje je talent, bralci in prijatelji, ter navsezadnje tudi normalni pogoji za pisanje. Tega sam, kot še nekateri drugi, nimam, saj sem že polnih devet let na cesti, kar vam lahko resnično veliko pove. O tej temi bi lahko govoril v nedogled, morda še najraje bodočim socialcem, študentom Fakultete za socialno delo, ker kaj pa je lepšega, kot učiti se na konkretnem primeru. V vlogi pisca več kot uživam, to me navdihuje in je v bistvu edina stvar, ki me še drži pri življenju. Sem pač preveč občutljiv, boemskega karakterja, nepredvidljiv in samo še v ljubezni zanesljiv. Pa še rima se. Prave ljubezni na svojo veliko žalost (še) nisem resnično doživel, kljub letom, trudu in želji. Po novem me nočejo več niti v uklonilnem zaporu na Povšetovi, saj me raje za mesec dni zaposlijo, da opravljam razna humanitarna dela, za tiste, ki ne vedo, o čem govorim, gre za dela v dobrodelne namene. Kar pa seveda ne pomeni, da nisem bil zaprt, ravno nasprotno. Cel mesec dni sem preživel za rešetkami in kaj lahko rečem, razen da mi je bilo tako lepo, da sploh nisem želel oditi. V celico me je pospremil paznik, bivši sosed iz Medvod, kjer sem živel do smrti svojih staršev. V celico sem torej prišel v odličnem spremstvu, potem pa šok: padel sem med sotrpine, same stare znance iz Kraljev ulice. Seveda da so me gostoljubno sprejeli, in lahko si predstavljate, da je mesec dni kar poletel. Če pa se vrnem k svoji prvotni zamisli, želel bi se vam predvsem iskreno izpovedati. Brez nakladanja, kot nekateri

radi počnejo. Predvsem si želim, da bi vzbudil vašo pozornost, zato vam bom za začetek navrgel nekaj ocvirkov iz svojega burnega življenja. Priznam, da sem članek napisal v norišnici Ljubljana – Polje, kjer sem bil vsaj preskrbljen. Resnično sem se trudil, da sem prišel notri med mrzlimi meseci. To je bila namreč edina možnost, da sem jih preživel na toplem. Veste, bivati v psihiatrični ustanovi ni ravno enostavno, če si vsaj približno normalen. Sem pa po drugi strani tam imel vsaj normalne pogoje za pisanje. Skratka, kot sem to doživel sam, menim, da je tam vsaj 70 % bleferjev. Ubogi socialni delavci z mojim mentorjem na čelu ter psihiatri, ki imajo v teh krutih recesijskih časih toliko dela, saj smo konec koncev vsi neeksplozirana atomska bomba.

Pa začnimo, kot to od nas občasno zahtevajo naši nepogrešljivi prijatelji miličniki ali policaji. Rodil sem se 4. marca v totem Mariboru in torej zdaj, ko to veste, sleherni leto od vas nestrpno pričakujem kup daril, če ne drugega vsaj avto (spet se ne morem upreti svojemu nepogrešljivemu sarkazmu). V Mariboru sem preživel štiri leta, potem pa je moj, že pokojni, oče začel zidati hišo v Medvodah. Mati, zdaj tudi že pokojna, je bila Štajerka, oče pa Bohinjec. Ni čudno, da sem res enkratno odbit špricer. Moji spomini sežejo torej v četrto leto, ki se je začelo tragično in za moje nadaljnje življenje usodno. Prvo, česar se spominjam, je igranje ob Zbiljskem jezeru, s sosedom mojih let. Tam smo namreč takrat živeli. Fantič mojih let je utonil ob igri. Sosedje so se začeli zbirati pred našo hišo, ko je vest prodrla v množico in vsi so me začeli obtoževati, da sem ga namerno porinil v jezero in da sem jaz kriv za njegovo smrt. Lep začetek, ni kaj! Neutemeljen občutek krivde me spremlja še dandanes in me bo najverjetneje do smrti. K temu je dosti pripomogla tipična slovenska škodoželjnost in nevoščljivost, čemur sam pravim kar zelena folklor. Na vse skupaj bi najraje pozabil, vendar je to, glede na to, kakšen sem, popolnoma nemogoče. Od takrat naprej sva imela z bratom Matjažem ob sebi ves čas varuške, saj sta bila starša večino dni zaposlena in odsotna. Brat je pri devetnajstih letih odšel od doma k svoji prvi puncici. Ko je po hlapčevsko priskakljajal k njej, je bila že visoko noseča. Od takrat sva se z njim videla samo še štirikrat.

Marko Pavlin

V LED DREMAVE ANTARKTIKE
SO UJETA MOJA STOPALA ...
TREPETA MI TELO
KOT HIŠE V BURJI DALMACIJE ...
IN MRTVE SO MOJE OČI,
KOT SO MRTVE PTICE BOSNE ...

SANDRA

JEAN-1

Veka jutra je rodila krik neprespane noči.
Sprašujem se, ali obstaja kaj močnejšega,
kaj bolj smrtonosnega?

Lažna gospa spet pleše z menoj,
njen jeklen objem ne pušča izbire.
Iztisnila je še tisto nekaj lepega,
tisto nekaj dobrega, kar ljubezen
pušča za seboj.

Tudi jaz se bojim zate,
da končno kreneš z menoj.
Ko lahko le sapica zbriše grenke spomine,
takrat vem, da si bil vedno samo moj.
Pa vendar ona tudi tebe spretno vrti.

Ne bejbe, nisem ljubosumna, živela bi.
Živela brez nje, smrtonosne gospe.

Ti si velik in močan, si junak
mojih skritih sanj! Napodi jo stran.
Tam stoji tudi tvoja in moja prihodnost,
stkana s solzami in smehom,
s krvjo in zvezdnim prahom.
Jo vidiš?

Tam stoji, na najinih rokah stoji,
prihodnost, zmaga.

CaT

POGLED V PRIHODNOST

ŠLA SEM K VEDEŽEVALKI.

»ČAKAŠ,« JE REKLA.

»JA, PRAV ČAKAM?« SEM JO VPRAŠUJOČE POGLEDALA.

»IŠČEŠ.«

»KAJ IŠČEM?«

»IŠČEŠ IN NAŠLA BOŠ.«

»A NAŠLA BOM?«

»JA, SAMO POTRPEŽLJIVO ČAKAJ.«

»KAJ BOM NAŠLA?«

»NAŠLA BOŠ, KAR IŠČEŠ.«

»AHA. KDAJ BOM PA NAŠLA?«

»KO BO ČAS,« JE REKLA IN ME OBRALA ZA PET JURJEV.

MUNI

foto: Žigažaga

Takšne smo pač ženske

Upoštevaj me, opazi me,
sicer si prasec in umri, crkni.
Uničujem, ker se slabo počutim
in le tako znebim grdega pritiska;
reši me, sicer si svinja.

Ti me moraš rešiti,
ti mi moraš dati vrednost,
ti me moraš opaziti.

Tako je, da brez tebe nisem;
tako so me zdresirali.

Tvoje oči mi dajo vrednost,
tako so me učili, mirili, debilirali.
Takšna pač sem in četudi vem,
da nimam prav, da gre tudi drugače
... takšne smo pač ženske.

Peter Pitambar Pangerc

SMRT KULTURE

V torek, 7. 2., na predvečer kulturnega praznika so se protestniki v mirnem slogu protesta zbrali najprej na Prešernovem trgu, kasneje pa še pred Cankarjevim domom. Tam je manjša množica prižigala sveče, uveljavljeni

kontrabasist Tomaž Grom pa je dobesedno zakuril svoj instrument. S tem je podal sporočilo za javnost tako s strani alternativnih kot akademskih kulturnih krogov: Z ukinitvijo samostojnega ministrstva za kulturo

ste ubili kulturo. V Sloveniji je kultura izgubila lasten vladni resor. Protest sem doživel kot močno sporočilo napovedi smrti kulture.

Žigažaga

06
KRALJI
ULICE

foto: Žigažaga

HUMANITARNI PROJEKT ZBIRANJA MATERIALNIH SREDSTEV ZA ZAVETIŠČE ZA BREZDOMCE V MARIBORU

V mesecu marcu bomo študentje Študentske organizacije Univerze v Mariboru izvajali humanitarni projekt z naslovom Zbiranje materialnih sredstev za Zavetišče za brezdomce v Mariboru, kjer bomo v večjih nakupovalnih centrih v Mariboru na stojnici pozivali mimoidoče, naj podarijo materialna sredstva za brezdomce. Prvi vikend, in sicer 2. in 3. marca, se bomo nahajali v nakupovalnem centru Europark, drugi vikend, 9. in 10. marca, v nakupovalnem centru Planet Tuš v Mariboru, 16. in 17. marca pa v nakupovalnem centru Mercator Tabor II. Namen projekta je predvsem pomagati socialno ogroženim ljudem, ki so se zaradi takšnih in drugačnih težav znašli v neprijetni situaciji, ostali brez osnovnih sredstev za preživetje, v stiski in trpljenju. V ljudeh želimo prebuditi njihov dobrodelni duh, jih opomniti na pomanjkanje osnovnih sredstev v zavetiščih in jih spodbuditi, da s svojim prispevkom pomagajo tistim, ki pomoč res potrebujejo. Glavni cilj tega projekta je, da zberemo čim več materialnih sredstev in tako brezdomcem vsaj za nekaj časa omogočimo lažje in bolj brezskrbno vsakdanje življenje. Hkrati pa želimo dvigati tudi ozaveščenost o brezdomstvu, kajti še vedno se nam zdi, da

ljudje brezdomce preveč povezujejo s tistimi, ki jih vidijo spat na ulicah, pri čemer se je potrebno zavedati, da je takšnih ljudi, ki se spopadajo s pomanjkanjem bivališč, še veliko več. Brezdomstvo je socialni problem, ki z dneva v dan narašča, česar ne smemo zanemariti. Brezdomci so del družbe, zato jim je potrebno pomagati.

Andreja Domajnko,
Oddelek za socialna in zdravstvena vprašanja ŠOUM

Š.O.U.M.1959

ZASEDBA/OSVOBODITEV FILOFAKSA: OD KONCA K ZAČETKU IN TAKO NAPREJ

Po natančno dveh mesecih se je skupščina »osvoboditeljev« Filofaksa odločila za začasno prekinitev zasedbe. Razlogov je več, pglavitni pa je izpitno obdobje med 23. 1. in 20. 2. Glede na to, da smo se borili za boljše kvaliteto študija in vsega, kar sodi zraven, je to resnično smiselna odločitev.

In kaj še sodi zraven?

V prvi vrsti zagotavljanje pogojev: zahtevali smo avtonomni prostor, znižanje šolnin za podiplomski študij (3. stopnja), preprečitev uvajanja šolnin na prvi in drugi stopnji, možnost sooblikovanja samoupravne oblike študija, pa še ureditev preknih (beri: negotovih) zaposlitev, tako pedagogov kot tehničnih služb. V drugi vrsti pa zahteve še daleč niso končane. Zaradi čisto osnovnih pogojev smo se in se še v naprej enostavno moramo boriti. Malce ironično, da se moramo boriti za prostor kot osnovno delovanje, kar nekomu ni všeč.

Zasedba je kulminirala s protestom »Znanje nima državljanstva« - proti ukinitvi štipendij NAŠIM študentom iz drugih držav, in to celo sredi študija. Protest 17. 1. smo soorganizirali »osvoboditelji« z Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo, s Filofaksa za celoti, iz gibanja MSU in iz gibanja 15o – BOJ ZA, sindikati, FSD, Mirovni inštitut. Pred Filofaksom smo odprli najbolj žgoča vprašanja in pobude, nato pa smo se odpravili na Kongresni trg pred stavbo Univerze, kjer smo odločno razgalili problem ukinjanja štipendij študentom iz drugih držav in tudi nevarnost, da se postopno ukinejo sredstva tudi študentom iz Slovenije in drugim pomoči potrebnim, kar lahko na koncu pripelje do sesutja načel socialne in pravne države. Sprejel nas je rektor Univerze v Ljubljani in javno obljubil, da bo ukrepal (beri: spodbudil ustanovitev sklada za financiranje oškodovanih). S to mislijo smo ob zglednem varovanju s strani policijskih sil prehodili center svoje prestolnice do Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, kjer pa nas NI sprejel sekretar ministrstva, ki je odgovoren za oblikovanje zakona, ki krči uporabo javnih sredstev. Oddali smo mu (oziroma vratarju) prazno pismo, ki je simboliziralo, da smo zanj očitno nevidni. Še več, na ministrstvu razen vratarja in varnostne službe ni bilo nikogar. Verjetno funkcionarji naše države mislijo, da če pride

foto arhiv Primož Časl

ljudstvo do njih, ker bi radi reševali socialne in ekonomske stiske, zaključijo svoje delo in gre domov.

Zaključili smo z vrnitvijo na Filofaks, zakusko in druženjem. Začetki pa segajo dosti dlje.

Lahko bi rekli, da se je začelo z gibanjem 15o – BOJ ZA, ki je zasedlo prostor pred ljubljansko Borzo, in ki že celo zimo neusmiljeno razgalja zločinsko naravo globalnega neo-liberalnega terorizma »sistema nad človekom«. Tam je tudi dozorela ideja o zasedbi Filofaksa.

Gibanje Mi smo Univerza – MSU je že mesece pred tem opozarjala na neznosno stanje v visokem šolstvu in na razvrednotenje znanja na raven tržnega blaga.

Lahko bi rekli, da se je začelo z vstajami v arabskem svetu ... Lahko pa bi rekli, da je začetek tako oddaljen in mnogoter, da ga nima smisla iskati.

Lahko je začetek pri vsakomur, če pa še ni, pa naj se začne. Lahko zakličemo skupaj s KUD Transformatorjem:

THIS IS JUST THE BEGINNING,
NOT THE END OF THE FIGHT!

Primož Časl

Korekture: Miha Novak

HVALEŽNOST

Obsije me jutranje sonce. Pogledam okoli sebe. V vsaki mali stvari vidim nekaj, za kar sem hvaležna. Potrudim se videti bistvo. Dan novih priložnosti. Iz pipe teče sveža voda, ki jo lahko pijem »kar tako« in ni mi treba z vedri čez puščavo in nazaj, kot to počnejo nekje v Afriki. Iskreno hvaležna. Čutim se odgovorno. Želim nekaj narediti, da izrazim hvaležnost in upravičim to milost. Stopim v svet – ljudje okoli mene iščejo mojo pritrditev njihovim tožbam. Vljudno jim priklimam. Pohvalim jih, da je danes na njih nekaj posebnega, da danes žarijo drugače. Pozabijo na pritoževanje, sama pa, vesela, da sem lahko podarila nasmeh, stopim naprej. Ne poslušam radia, ne gledam televizije, ne berem romanov.

Opazujem svet, kjer je vse zapisano. Lahko ga zaznavam, čutim. Kako krasno. Učim se. Sodelujem. Presenečena, koliko trenutkov, za katere sem hvaležna, opazim na novo. Moje življenje postaja iz trenutka v trenutek bogatejše. Kar na lepem se mi dogajajo same lepe stvari. Po ulici hodim z nasmehom do ušes, celo igram, da sem manj navdušena, kot sem v resnici. Hvaležna sem za vsak vdih krasnega kisika, za vsak srčni utrip mojega srca, za vsak trenutek, ki ga izkusim in se v meni »nekaj zgodi«. Hvaležna sem za vsak trenutek na tej krasni Zemlji, mojem prečudovitem domu, ki ga delim s toliko krasnimi vrstami bivanja. Sprašujem se, zakaj tako hladno, vzvišeno, pomembno hodimo drug mimo drugega.

Česa se bojimo?

Zakaj smo tako obremenjeni z lastnimi zgodbami, da pozabimo živeti?

Mislim, da je Skrivnost preprosta – ustvarjaj sebe iz sedanjega trenutka.

Kdor zmore to, zmore vse. Življenje ni dirka. Življenje je roditi se, z vsakim dihom oplemenititi svoje bivanje, in z izdihom dati unikaten prispevek svetu. Če izberemo, da želimo pomagati, da bo svet lepši, potem izdihnemo nekaj lepega, nekaj kar življenje spodbuja.

Vsak trenutek si lahko izberemo biti to, kar želimo postati. In vsak dih je darilo, s katerim lahko to dosežemo.

Ahawi

SUŽNJA ČLOVEŠKE POKVARJENOSTI, 23. DEL

08
KRALJI
ULICE

Zalotil sem se, da komaj čakam, da ponovno vidim Nušo, čeprav so bili moji občutki do nje mešani. Na nek izprijen način me je njena bolečina spravljala v boljšo voljo, saj sem končno spoznal nekoga, ki je v večjem sranju kot jaz sam. Ne da bi se nad tem naslajal, ampak enostavno sem bil nekako vesel, da jaz nekomu pomenim ramo za jok. V večini primerov sem bil jaz tisti, ki je potreboval to ramo. Nušine izpovedi so tudi mene pripeljale do tega, da sem se ji delno odprl in povedal stvari, ki so me od znotraj razjedale. Kmalu sem opazil, da me njena bolečina boli bolj od moje lastne. Nisem pa našel načina, kako naj ji pomagam, saj namreč tudi sam nisem bil ravno vzor za človeka, ki vodi zadovoljno življenje. Moje opazke nad njenim zlorabljanjem prepovedanih substanc niso prinesle zaželenega rezultata, ampak navsezadnje, kdo sem jaz, da ji pridigam? Dobro, nisem se drogiral, ampak nosim podobno breme – pitje prekomernih količin alkohola. Tako sva se neko soboto zmenila, da greva skupaj ven – napaka! Arif ji je celo dovolil prost vikend, saj je v tistem tednu dobro zaslužila. Zmeraj ko mi je govorila o svojih strankah in kaj je z njimi počela, sem se počutil zelo nelagodno. Po eni strani me je njena pripoved razburjala, vendar je kaj kmalu ta občutek nadomestilo neizmerno usmiljenje, saj sem se zavedal, kakšno ponižanje in bolečino je to povzročalo njej. Odšla sva – kam drugam kot na Metelkovo, kjer sem bil stalni gost, saj sem bil tudi že s psi na ti. Tisti večer sva se oborožila s štirimi litri vina in če to ne bi zadostovalo, z zadostno količino denarja, da bi si lahko

privoščila pijačo v kakem klubu. Že po prvi litrci sem se zalotil, da jo objemam in si neskončno želim, da jo poljubim. Da tega nisem naredil, me je odvrčala misel, koliko moških je tisti dan že poljubila. Čim več sva popila, tem bolj sem začel opazati, da ona goji podobne občutke do mene. V nekem trenutku so se najine ustnice združile. Moji predsodki do nje so me prisilili, da sem jo odrinil. Nikoli ne bom pozabil njenega začudenega obraza. Začudenje je kmalu zamenjala jeza. Primazala mi je zaušnico. Ne vem, kaj me je bolj skelelo – zaušnica ali gnus do samega sebe. Ker me je logično hotela zapustiti, sem jo komaj prepričal, da ostane. Jeziček na tehtnici je prevagalo dejstvo, da nama je ostala še steklenica vina. Kmalu je odšla na WC. Ko sem se ponudil, da ji čuvam torbico, jo je silovito potegnila k sebi, češ da jo potrebuje. Ko sem jo vprašal, zakaj, je rekla, da si mora popraviti šminko. Vedel sem, da laže, saj ni bila toliko naličena. Moje slutnje so se uresničile, ker je kar nekaj časa ni bilo nazaj. Njen zamegljen pogled, ko se je spet pojavila pred mano, je bil preveč zgovoren – šus. Vino mi je dalo moč, da na to kmalu pozabim. Nadaljevanja večera se bolj megleno spominjam, vem samo, da sva bila nekje, kjer sva »plesala«, saj se je večkrat zgodilo, da sva drug drugega pobirala s tal. Naslednje jutro sem se zbudil v svoji postelji. Prebudil me je mraz, saj sem bil odkrit in nag. Ko sem se obrnil, je zraven mene prav tako gola ležala Nuša. Šok!!!

Marko Nakrić

SHOENIE AND THE BANSHEES

Laura Lier

Ja, to je bil takrat koncert leta. Seveda sem si nabavil karto že teden prej, vendar so tisto jutro na dan koncerta prišli miličniki. Zdaj so bili že kar redno pri nas. Celo hišne preiskave so se lotili in pregledovali moje kasete in to, kar sem pisal. Spet so me odpeljali v tisto svojo slepo sobico s kupom papirja, kjer naj bi pisal, kar oni hočejo. Ker seveda nisem *vedel*, kaj hočejo, jim preprosto nisem nič napisal. Ves dan sem bil zaprt v tisti sobi. Niso mi dali niti jesti, niti ... Zato sem scal v zaboj za premog, ki ga pa seveda ni bilo (zaboj je bil, le premoga ne). Soba je bila ledeno mrzla, čeprav je bila v njej peč. »Je treba šparat«, so takrat rekli.

Po celem dnevu čakanja in upanja, da se bo vsaj kaj zgodilo, so se odprla vrata. Miličnik je celo prebral, kaj sem napisal in potem odkimal z glavo (ni mu bilo všeč). Rekel mi je, da bi lahko napisal več in bolj podrobno. Preklete dobro sem vedel, kam pes (miličnik) taco moli, zato nisem govoril dalje. Živel sem pač svoje življenje in to je bilo to.

Vendar tega koncerta vseeno ne bom pozabil. Ves dan, od ranega jutra do pozne noči (skoraj do enajstih), sem bil zaprt. Takrat šele (ko se je koncert končal) so poklicali starše in ko je fotr prišel pome, so mu rekli le, da se družim s čudnimi in neobvladljivimi tipi. S tem se je moja zgodba z miličniki nepreklicno končala. Odločil sem se za upor!

Taubi

TATU ZGODBA

Imam več tatujev, vsak izmed njih me spominja na določeno obdobje mojega življenja. Če se zaenkrat osredotočim na dva, bi ju razložil takole:

foto: Žigčaga

ZMAJ

Zaradi težke situacije doma sem si kot neke vrste upora dal narediti ta tatu in to v 8. razredu osnovne šole, naskrivaj. Pred starši sem ga skrival še 2 leti.

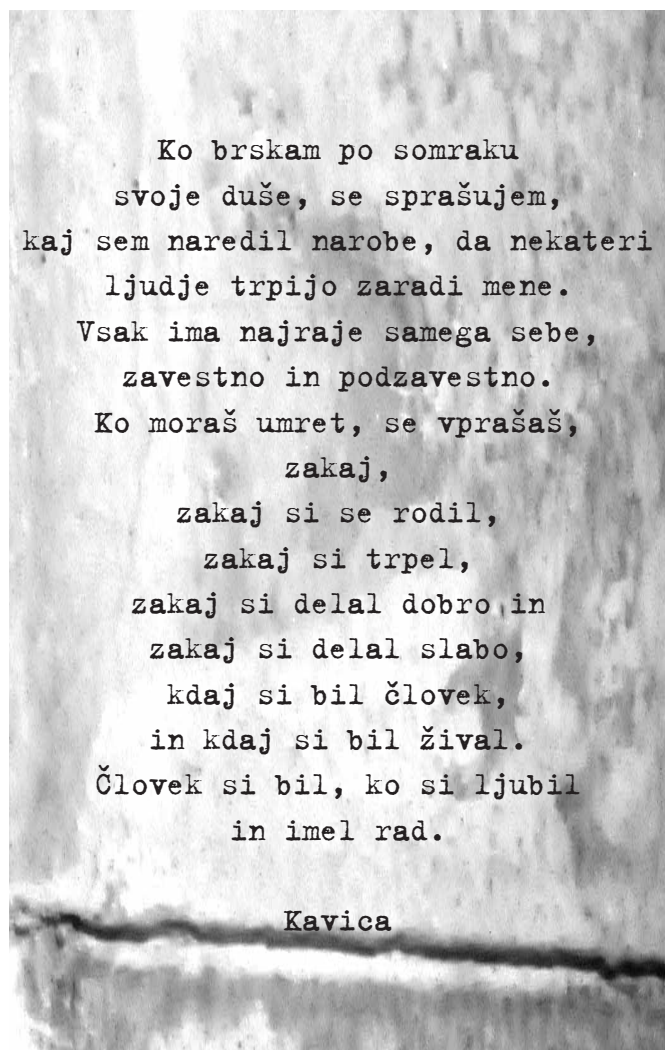

foto: Žigčaga

BODEČA ŽICA

Tatu je nastal v srednji šoli, ko sem se razšel s prvo resno punco. Spominja me na prvo ljubezen, ki se je žal končala.

Rok Štrgelj

NE GRADIM

GRADIM, GRADIM.
SE RUŠI.
NIČ NE GRADIM.
SE RUŠIM.

ANASTASIA OM

ČAS

PRISLUHNI TRENUTKU SEDANJEM — MINE ŽE.
PRISLUHNI TRENUTKU NASLEDNJEM — SEDAJ JE ŽE.
PRISLUHNI ŠE ENKRAT OBEMA, TAKO ČAS MINEVA.
DA BI SE USTAVIL — NI TAKŠNEGA DNEVA.

DAMJANA

WE ARE THE ONES, WE HAVE BEEN WAITING FOR!*

*MI SMO TISTI, NA KATERE SMO ČAKALI! (REKLO HOPIJEV)

Časovni krogotok se je ponovno znašel v obdobju revolucionarnega vrenja. Stisnjena pest, zaneseni vzkliki, valovi skupnih emocij ... revolucija je užitek, jasno čutenje življenja, ker pretrga vsakdan, ustavi čas, preseka zgodovino in obljublja. Obljublja novo možnost, daje novo upanje. Za nekaj časa. Le toliko, da obupana množica ponosno pomisli, da je vzela stvari v svoje roke in si lahko za trenutek oddahne.

Revolucija obvezno pomeni konflikt. Konflikt zahteva sovražnika, proti kateremu se moramo boriti. Problemček se pojavi, ko revolucionarji in revolucionarke zares zrušijo prej navidezno nezamenljiv sistem, se spogledajo in potem ne vedo več prav dobro, kaj bi eden z drugim. Ko zgine najmanjši skupni imenovalc – sovražnik –, zgine vezivo. Prej zbrana, jasno usmerjena energija, se razprši na milijon delcev in postane prepustna za nov sistem, nove vodje, ki spet »bolje od drugih« vedo, kaj hočemo ljudje. Revolucija je gibanje v začaranem krogu, ki nikoli ne doseže pričakovanega loka »preko«, ampak vedno znova obrne krmilo in ... vzpostavi se močnejša, še bolj zatiralska oblast, s še bolj prefinjenimi in bolj prikritimi metodami zatiranja. Potem smo ponovno pri objokovanju starih dobrih časov in obljubah o boljši prihodnosti. »Včeraj marmelada in jutri marmelada, danes marmelada pa nikoli,« bi povzela Kraljica iz Alice v čudežni deželi.

Skeptiki revolucije, ziheraši življenja, bojazljivci sprememb dobro vedo, kaj očitati zagretim revolucionarjem in nezadovoljnejšem s sistemom. Vedno so pri roki stara, znana vprašanja, s katerimi je mogoče zatreti še takšnega zagreteža: »Kakšno alternativo zdajšnjemu sistemu pa ponujate? Za kaj se pa borite?« In potem pričakovanje, da bodo upirajoči iz rokava potegnili krasni zglangani novi sistem, v katerem bomo vsi srečno živeli do konca svojih dni, zrak pa bo poln ljubezni. Naka, stvar očitno ne deluje tako, kar predvsem ni nič čudnega. Že manevriranje lastnega življenja ni lahka naloga. Človek v trenutni situaciji le s težavo vidi jasno, celo sliko, kako bodo njegove trenutne odločitve in reakcije vplivale na prihodnost, še težje pa je predvideti zunanje dejavnike, ki bodo vplivali na to. Ali lahko potem pričakujemo od enega posameznika ali pa tudi skupine ljudi, da bodo vnaprej domislili sistem, predvideli vse možne dejavnike, ki lahko nanj vplivajo in nas vse varno vodili v prihodnost? Ne moremo.

Vendar ... Ali pomanjkanje vizije pomeni, da nismo upravičeni do upora proti sistemu, ki ne deluje? Ali to pomeni, da se denimo sužnji ali pa ženske ne bi smele upirati brez jasno začrtane vizije, kakšna naj bo bodoča družba? Ali se moramo prav zdaj sprijazniti s stanjem, kot je, zato ker nimamo natančno razdelano, kako naj bi delovala družba prihodnosti? Še bolj nazoren primer iz vsakdanjega življenja: Nekoga vsak dan treščim na gobec, ko se pritoži, mu porečem: Ja, kaj se pa pritožuješ, a imaš mogoče vizijo, kaj bi namesto tega?! Ja, zagotovo ima vizijo, ki bo za začetek šla nekako takole: Nočem več, da me vsak dan mahneš, a ne. Taisto velja za borce in borke proti sistemu. Pa kaj potem, če nimajo jasno začrtane vizije. Meni se oddahne, ko vidim, da je nimajo. Imeti dodelano vizijo pomeni spet imeti enega ali več norcev, hlepečih po moči, ki si želijo upravljati z našimi življenji. In ljudje na to pristajamo vedno znova in znova. Tako z lahkoto prepuščamo odločitve drugim. Tudi to pravzaprav ni nič čudnega, saj gre za lažjo pot. Vsega drugega pa nas je strah. Strah enkrat za spremembo vzeti odgovornost za lastna življenja v svoje roke. Ker potem tudi ni več mogoče godrnjati, da so za vse krivi drugi ali pa sistem ali pa kajvemkaj.

Zatorej ne sprašujem zagretežev, kakšno vizijo bodoče družbe imajo, ampak se zavedam, da sem tudi jaz en mini delček te družbe in imam potemtakem odgovornost do nje že zdaj. Odgovornost za svoje delovanje in svoje življenje. Vizijo lahko gradimo sproti in skupaj oziroma kaj bi z vizijo, če lahko začnemo udejanjati drugačno stvarnost kar takoj. Nemški anarhist Gustav Landauer spodbudi tehten premislek o državi in družbi: »Država ni nekaj, kar bi bilo mogoče uničiti z revolucijo, temveč stanje, določeno razmerje med ljudmi, način človeškega vedenja; uničimo jo lahko z uvajanjem drugačnih razmerji, z drugačnim vedenjem.«

Direktno zoperstavljanje vladajočim silam gledano zgodovinsko do sedaj ni prineslo zelenega. Morda je čas za spremembo taktike. Brez zaletavosti in jeze, ki jo je akumulirala krivičnost sistema. Bolj premišljeno, preudarno in z uživanjem ob stvari sami. Sploh to zadnje je nujno, ker potem, tudi če spodleti, vedno lahko rečemo: »Smo se pa vsaj zabavali.« Zabava pa je v teh časih, ko nam kaj veliko drugega niti ne preostane, zelo potrebna. Sistem zna razpasti na delce, ko ga ne bomo več jemali tako resno. Ena izmed mogočih metod »boja« je zagotovo vzpostavljanje ZAC (začnih avtonomnih con). Lahko bi rekli, da gre za gverilsko operacijo, ki osvobodi del (ozemlja, časa, domišljije) izpod dominantnih razmerij moči. Temu sledi preizkušanje novih odnosov, oblik organiziranja, preživetvenih metod, preživljanja časa itd.

Starešine Indijancev Hopi za trenutno obdobje svetujejo: *Vprašaj se: Kje živiš, kaj delaš, kakšna so tvoja razmerja, kje je tvoja voda? Spoznaj svoj vrt. Čas je, da poveš svojo resnico. Vzpostavi svojo skupnost. Bodi dober do drugih in ne išči voditeljev zunaj sebe. Na tej točki zgodovine ne smemo jemati ničesar osebno. Še najmanj pa sami sebe. Vse to mora biti storjeno v sveti maniri in praznovanju. Mi smo tisti, na katere smo ves čas čakali!*

Podlaga za razmišljanje, citat Gustava Landauerja in koncept ZAC iz knjige: Antologija anarhizma 3, izbral in uredil Žiga Vodovnik, Ljubljana: Založba Krtina, 2011.

Luna Jurančič Šribar

PLEVEL MED TEORIJO IN PRAKSO

V tokratni rubriki Plevel med teorijo in prakso sta se o tematiki socialnega podjetništva razgovorila Jan Bukšek, vključen v projekt Posredovalnice rabljenih predmetov in Urška Kavčič z Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

IZVAJANJE: Jan Bukšek Posredovalnica rabljenih predmetov

Kaj za vas pomeni socialno podjetje?

Delo s socialno občutljivimi skupinami ljudi – prejemniki DSP, nezaposlenimi, težko zaposljivimi, invalidi ...

Izpostavite bistvo socialnega podjetništva.

Bistvo je v tem, da ne stremimo zgolj k ustvarjanju dobička oz. profita, ampak k boljšim zaposlitvenim možnostim težko zaposljivih, socialno ogroženih skupin prebivalstva ...

Kakšen je pomen in odnos do spodaj

navedenega v okviru socialnega podjetništva?

- Zaposleni:

Zaposleni z delom povečujejo BDP, zmanjšujejo odvisnost od socialnih transferjev (DSP) in dolgoročno postanejo neodvisni, kar pomeni, da socialni transferji niso več potrebni ...

- Strokovno delo (pomen, financiranje):

Strokovno delo je potrebno ne zgolj zaradi financiranja, temveč interdisciplinarnega dela z različnimi skupinami težko zaposljivih ljudi ...

- Dobiček:

Dobiček ni na prvem mestu, vendarle pa ni nepomemben, saj se mora vlagati v nadaljnji razvoj socialnega podjetništva in omogočati tudi nove zaposlitve ...

TEORETSKO OZADJE: Urška Kavčič Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Kakšni so načrti za razvoj socialne ekonomije v Sloveniji?

Z zakonom o socialnem podjetništvu je v Sloveniji socialno podjetništvo dobilo normativni okvir in široko politično podporo. Za njegovo dejansko uveljavljanje v bistveno širšem obsegu pa bo potrebno prioritarno poskrbeti za večjo prepoznavnost vloge in pomena socialnega podjetništva v RS, za kar mora poskrbeti tako država kot izvajalci socialnega podjetništva sami, ter za vzpostavitev primernih instrumentov podpornega okolja za socialna podjetja, vključno z dodeljevanjem posebnih spodbud za zaposlovanje v socialnih podjetjih.

Za razvojne ukrepe bo država zagotavljala določen obseg sredstev proračuna RS pa tudi sredstva kohezijske politike.

Načrtovani ukrepi bodo nudili podporo socialnim podjetjem v vseh fazah njihovega razvoja (pri ustanavljanju, v start up fazi, v fazi razvoja in rasti, v fazi nadaljnje rasti, prestrukturiranja in morebitne internacionalizacije. Glede na navedeno ocenjujemo, da bodo od države močno odvisna samo socialna podjetja brez lastne vizije razvoja.

Izpostavite bistvo socialnega podjetništva.

Bistvo socialnega podjetništva vidimo predvsem kot obliko inovativne ekonomije, ki predstavlja odgovor na reševanje socialnih, okoljskih, lokalnih in drugih izzivov, krepi družbeno solidarnost in sodelovanje ljudi ter ima za primaren cilj zagotavljanje družbenega blagostanja. Predstavlja nov način reševanja socialnih izzivov in hkrati predstavlja inovativen pristop, ki z uporabo podjetniških veščin

dosega socialne cilje.

Kakšen je pomen in odnos do spodaj navedenega v okviru socialnega podjetništva:

- Zaposleni:

Pomen socialnega podjetništva je tudi v tem, da omogoča zaposlovanje najbolj ranljivih skupin na trgu dela, kot so dolgotrajno brezposelne osebe, mladi z nizko stopnjo izobrazbe, osebe starejše od 50 let, Romi, bivši kaznjenci, odvisniki, migranti, ter omogoča tem osebam bodisi socialno integracijo in/ali poklicno reintegracijo.

- Strokovno delo:

Globalna kriza, ekonomska situacija in trenutno gospodarsko stanje v Sloveniji povečujejo potrebo po najrazličnejših storitvah, ki jih sicer tradicionalno opravljajo neprofitne organizacije. Zato je pomen teh organizacij velik, saj jih le-te lahko zagotavljajo po principih etičnega poslovanja, katerega glavni cilj ni ustvarjanje dobička. Socialna podjetja imajo potencial na področjih, opredeljenih v 5. členu Zakona o socialnem podjetništvu.

- Dobiček:

Socialno podjetništvo se od klasičnega podjetništva razlikuje po tem, da daje prednost rasti socialnega kapitala pred ustvarjenjem dobička. Dobiček, pa tudi premoženje in presežki prihodkov nad odhodki se torej ne delijo med lastnike, vendar se uporabljajo za namene socialnega podjetništva in druge nepridobitne namene in služijo za lastno preživetje socialnih podjetij.

Luna Jurančič Šribar

STOP ACTA – PROTEST PROTI ACTI

foto: Nejc Trpin

V Ljubljani in v Mariboru so 4. 2. 2012 kljub nizkim temperaturam protestirali nasprotniki sporazuma ACTA. Protestnega shoda v Ljubljani se je udeležilo okoli 3000 ljudi, med njimi tudi predstavniki gibanja 150 in Nevidni delavci sveta.

Protestni pohod se je od Kongresnega trga nadaljeval do parlamenta, vlade, veleposlaništva ZDA, borze in se zaključil pred Telekomom Slovenije. Nestrinjanje s sporazumom, pri katerem je najbolj sporno njegovo nedemokratično sprejemanje v tajnosti, so protestniki izražali z vzkliki »Stop, ACTA, stop!«, »Kdor ne skače, je za ACTO!«, kdor je želel, pa je lahko povedal svoje mnenje po megafonu. Zakaj je ACTA (mednarodni trgovinski sporazum proti ponarejanju, kršenju avtorskih pravic in za ščitenje intelektualne lastnine) tako razburkala javnost? Mnenja o njej so precej deljena – zagovorniki kot njeno prednost izpostavljajo ščitenje gospodarskih interesov, kritiki pa opozarjajo na

kratenje človekovih pravic in internetno cenzuro. Strokovnjaki in državni organi si niso enotni v svojem mnenju o ACTI. Če temu dodamo še ravnanje slovenske veleposlanice, ki je podpisala sporazum, za kar ji je sedaj žal, ne čudi večanje števila nasprotnikov ACTE. Slednje morata potrditi še oba parlamenta – državni in evropski. Slovenski nasprotniki sporazuma so pripravili protestni shod tudi 17. 2. 2012, ko je na zahtevo javnosti v parlamentu potekala predstavitev mnenj o ACTI. Vprašanje je le, koliko je nestrinjanje ljudi s sporazumom dejansko uslišano pri voditeljih države.

LO

NEK AJ

cestnih

ALKOHOL, LE KDO BI TE LJUBIL?, 5. DEL

Moja zloraba alkohola mi je poleg abstinencijske krize, če nisem dovolj spil, prinesla tudi delno okvaro jeter. V meni se je začela zbirati voda. Ker sem spal na cesti, sta skoraj vsak dan mimo mene prihajala policista na konju, ki mi sicer zaradi spanja na prostem nista delala problemov, sta pa kmalu opazila mojo zabuhlost. Tako sta nek dan poklicala rešilca – posledica: sprejem na gastro-enterološko kliniko. To je bilo decembra 2010. Zdravnikom je bilo kaj kmalu jasno, v kakšnih okoliščinah živim, tako da so me zadržali dlje, kot bi morali. Ven sem prišel na silvestrovo. In kaj sem naredil? Poiskal najbližjo trgovino in si kupil liter vina. Že po štirinajstih dneh sem spet začel zadrževati vodo. Ta situacija se je vlekla do aprila, ko sem bil že tako zabuhel, da me je prijatelj dobredesno odvelkel na urgenco. Vedel sem, da me zopet čaka sprejem na Japljevo. Vendar pa sem se, ker so bile vse postelje zasedene, kmalu znašel v Splošni bolnici Jesenice. Že na prvi viziti mi je internist predlagal zdravljenje odvisnosti od alkohola v Psihiatrični bolnišnici Begunje na Gorenjskem. Vedel sem, da nimam izbire in sem na zdravljenje pristal. O tem sem sicer dalj časa razmišljal, ampak je ostalo le pri tem – razmišljanju. Ob sprejemu je bila moja teža 123 kg. Po devetih dneh je upadla na 97 kg. Toliko vode je bilo namreč v meni – z eno punkcijo so mi naenkrat iz zgornjega dela pljuč odvzeli 2,5 l vode. Stvar je bila tako huda, da

če bi čakal še teden dni, bi moje stalno bivališče postale Žale. To me je zelo šokiralo in hkrati porajalo vprašanje, zakaj za vraga sem bil tako neumen. Navsezadnje sem bil tako na Jesenicah kot v Begunjah eden najmlajših pacientov. Moje stanje se je po šestnajstih dneh izboljšalo, tako da sem kmalu pristal na odprtem oddelku. To naj bi bilo le prehodno obdobje do mojega sprejetja na alkoholni oddenek, vendar sem lahko tam, ker nisem imel dodatnega zdravstvenega zavarovanja, ostal mesec dni. Že sprejem mi je dal motivacijo, da zapustim ta prekleti kraj izgubljenih duš. Zdravnik, ki me je sprejel, je namreč ob sprejemu dejal, da sem tako ali tako izgubljen primer in da mi nobeno zdravljenje ne bo pomagalo. Ko pa sem pristal na odprtem oddelku, me je preveval strah, saj nisem vedel, zakaj je moj kolega pacient tukaj. Je shizofrenik? Potencialni kandidat za zaprti oddenek? Je nevaren sebi, predvsem pa meni? Že po tednu dni sem dojel, da med mojimi sotrpini ni potencialnih morilcev. Seveda pa je prilagajanje trajalo malce dlje.

Marko Nakrič

IZBRISAN, 3. DEL

In prišla je zima 2009/10, ko sem prvič, odkar so mami vzeli stanovanje, okusil toplo posteljo. Za 300 € najemnine plus 100–150 € stroškov sem s prijateljem podpisal enoletno najemno pogodbo. Vse lepo in prav, a pazi se sosedu. Bil je lep, prvi vikend v maju, ko me je sstanovalec poklical na mobilni, naj pridem na večerjo in mi dal 20 € ter me poslal v trgovino. Ko sem se vračal domov, sem pred blokom zagledal policijski avto in marico. V bloku me je ustavila policajka in me vprašala, če sem Gorazd Globočnik. Pritrdil sem ji in skupaj sva se odpravila do stanovanja. Pogled na sstanovalca je bil skrb zbujajoč, saj je bil v lisicah, trije kriminalisti pa so kar 5 ur delali hišno preiskavo. Našli so 5 g heroína in dve elektronski vagi. Opravljali so 6-mesečno prisluškovanje telefonu, kar je zadoščalo za štiri leta aresta. Omenjeno poletje sem spremljal svetovno nogometno prvenstvo pri slaščkarju Mucu na Kokrici pri Kranju. Toda vesele urice pred TV-jem so se znenada nehale, med razvozom krofov

je imel prometno nesrečo in je čez teden dni umrl v Kliničnem centru. Bila je že pozna jesen, ko sem stal pred Prešernovim gledališčem v Kranju, ko stopi do mene starejša gospa, ki mi ponudi stanovanje za 150 €. Tako sem sprejel ponudbo in že čez nekaj dni spet spal na toplem. Toda usoda je izbrala drugo pot, ko sem nekega januarskega jutra v razdeljevalnici hrane za brezdomne srečal starega znanca, ki je prišel iz zapora.

Gorazd Globočnik

AL NOR JE SVET AL NOR SEM JAZ

Razmišljam, če sploh še kdo ve, kako staroselci žive, kako je preprosto napolniti skledo in da ne gledaš vso to mestno bedo, ves ta beton in umazanijo, vso to šminko in popačeno vizijo.

Potrošniška družba nas je zapeljala, pomagala ji je marketinška gospodična zala, kupujemo veliko, uporabljamo pa malo, potem pa čez leto je že za staro šaro.

Od vseh grafov na zemlji se zdi, da najbolj narašča graf za smeti. Rad bi, da se vsi tega zavemo. Rad bi, da pot do ravnovesja povemo.

Če se vsi potrudimo za pravo stvar, da lepši svet zapustimo otrokom v dar, bo to naše skupno veselje in uspeh, bo to nova zavest in na obrazih nasmeh.

Potem bodo dobra dela v svoji luči zaživila, ne bo več obupanih pogledov in vsak bo vesel svojih sosedov.

Pomoč sočloveku bo vero vrnila, v toplo odejo srce bo ovila, na svetu bo spet vse lepo, 7 grehov nas več ujelo ne bo.

Borut

STARKA IN EVRO

V mrzel zimski večer otožno sveti mesec in oster veter pometa prazne ulice mesta. Ob cestni svetilki sloni zgrbljena starka, brska po svoji bisagi in momlja: »Ničesar ne vidim v tej moji zmešnjavi in prsti so čisto premrli

od mraza. Bog vedi, kam sem dala ta evro? Sem ga morda izgubila? Kaj pa, če ga sploh nisem imela? Oh, kako je mrzlo! Pláš me ne greje, v noge me zebe in ruta mi polzi iz glave. Ubogi moj hrbet, čisto si otrpel, saj te ne morem zravnati. Le kje bi danes prespala? Nekaj že moram najti! Lahko bi pod mostom, ampak tam preveč brije; manj mrzlo je v vežah, a moram paziti na pasje mrcine. Oh, ko bi vsaj našla ta evro! Lahko bi se s čajem v bifeju pogrela in morda tam malo ostala. »Daj, črni mercedes, ki voziš te važne, vodilne može, pripelji jih enkrat k starki. Morda pa glavni med njimi ji evro ponudi; za čaj v bifeju tako ne bi imel časa.

Ivan Krata

ANEKDOTE IZ PRODAJE

MRAZ

Na prve zelo zelo mrzle dni v letošnji zimi so se Kralji izjemno dobro prodajali. Prodajala sem na eni izmed ljubljanskih tržnic. Temperatura ni bila tako zelo nizka, a zaradi vetra sem imela občutek, da sem v Sibiriji. Skoraj vsak, ki se je ustavil pri meni, mi je v roke potisnil evro ali dva in rekel: »Na, to je za čaj ali pa vročo čokolado, da ne boš slučajno zmrznila. Časopis pa kar obdrži, ga bom drugič kupil, velja?« Seveda vsak evro prav pride. Tako sem tisti dan znatno napolnila že precej izropan hladilnik, pa še svojemu Tobiasu sem privoščila piščančja jetra in srček. Tobias je moj maček, da ne bo slučajno kake pomote.

Anistella

SOOČENJE IN POMIRITEV

Včasih pridejo dnevi, ko se mi enostavno ne da prodajati, ker sem sit vseh tistih pogledov pomilovanja, žaljivk, še najbolj pa boli, da me kljub moji velikosti in prijaznem pozdravu enostavno spregledajo. Če hočem zadovoljiti svoje osnovne potrebe, moram prodajati ne glede na vse.

Najhuje pa je, da me kljub medijski prepoznavnosti zaboli, ko pride mimo nekdo iz moje preteklosti. Tako je zadnjič šla mimo sošolka, v katero sem bil naskrivaj zaljubljen. Srečanje je bilo neprijetno, saj se nisem mogel soočiti z njo in dejstvom, da sem zelo nizko pristal. No, na koncu sem se pomiril z dejstvom, da navsezadnje počnem nekaj poštenega in na to sem ponosen.

Marko Nakrič

MOŽ V RDEČEM

Ker sem prodajal Kralje na tržnici Koseze na silvestrovo, je k meni pristopil človek v rdeči (zimski) jakni, mi voščil srečno novo leto in mi v roke stisnil 10 €. Minuto kasneje mi je nek drug možakar s klobukom in šalom povedal, da je na bankomatu nekdo pozabil 210 € in listek o izplačilu. Takoj pomislim na moža v rdečem, ki se mu je očitno zelo mudilo. Elegantni možki s klobukom se je odločil, da pusti svojo številko varnostniku na tržnici Koseze. Sam sem še vedno prodajal Kralje pred bankomatom, nakar je po približno pol ure prišel do mene zasopihan »pozabljivec« in me vprašal, če sem morda našel 210 €. Takoj sem stopil v akcijo in poiskal varnostnika, ta pa je poklical človeka, ki je našel denar. Hvala bogu, da se je dobro končalo in je možki v rdečem lahko olajšano vstopil v novo leto.

Gorazd Globočnik

VELIKA ČOKOLADA Z LEŠNIKI

Ko sva se z možem z avtobusom vračala iz Celja, kjer sva božič preživela pri njegovi babici, sva govorila o našem finančnem stanju in prodaji revije Kralji ulice. Finančno stanje seveda ni bilo rožnato, v bistvu sva bila brez prebite pare. Ko sva prispela v Ljubljano, mi je na eni od izstopnih postaj neznana gospa podarila čokolado (veliko Milko z lešniki) in za povrh še 20 €, nakar se je poslovila in izstopila. Z možem sva se začudena spogledala, se nasmehnila in bila hvaležna za njeno dobroto.

Špela Blatnik

NESREČNE CIGARETE

Bilo je v nedeljo zvečer, ko mi zmanjka cigaret. Odpravim se proti trgovini Plasmus na Poljanski in se lotim žicanja, ker so mi revije ravno pošle. Bila je že skoraj osma ura, tako da je bilo ljudi vedno manj. Na srečo so mimo hodili dijaki iz internata, tako da sem do zaprtja trgovine nabral ravno dovolj za cigarete. Vstopim, da bi jih kupil in šele tam opazim, da mi manjka 10 centov. Prodajalka pa je naštel, da je celo 20 centov premalo. Odpravil sem se ven, če mi bo sreča mila, da dobim še za preostanek, ko se ženska v vrsti za mano oglasi, da bo ona poravnala dolg. Lepo se ji zahvalim, ko pa hočem pobrati zavojček cigaret, tega ni nikjer. Preobrnem žepe v jakni, če nisem morda cigaret ne vedoč vtaknil v žep, a jih tudi tam ni. Gospa se oglasi: »Mogoče sem jih pa jaz pospravila.« S prodajalko se spogledava, ne vem, kdo je bolj zgrožen. No, vseeno se ji zahvalim, ona pa od sramu prav na hitro zapusti trgovino.

Andrej S.

TV NAROČNIK

Prodajam časopis v podhodu parkirne hiše, ko prihiti mimo TV ekipa. Vprašam jih: »Ali smo že dobili novega mandatarja?« na kar mi odgovorijo: »Koga pa še to briga?« »Na primer mene, ki moram plačevati 11 € mesečne naročnine?« jim odvrnem.

Milan Končina

DOBRA ODLOČITEV

Čeprav je januar najbolj len in glede finančnih priložnosti čisto na dnju lestvice, sem ne glede na vse zaslužil rekordnih 500 €, kar mi čisto zadošča. Če bi se drogiraj, bi namreč namenil zaslužek dilerjem, ne pa sebi. Seberemo naslednjič.

D. J.

TOŠEJEV MOST LJUBEZNI

014
KRALJI
ULICE

Internacionalni Toše Proeski fan club forum (ITPFCF) je v svoji akciji Tošin most ljubavi zbral denar za podporo humanitarnih projektov. Akcija je začela svojo pot na Hrvaškem, ustavili so se pri nas, nadaljevali pa jo bodo v Makedoniji in še kje. Ob tej priložnosti so se skupaj z Zavodom Emma spomnili tudi Kraljev in nam s skupnimi močmi pripravili prijetno presenečenje. Dobili smo čisto nov prenosnik, seveda pa to ni bilo vse. Oborožili so naš še s celotno Tošejevo diskografijo in toplimi šali in kapami.

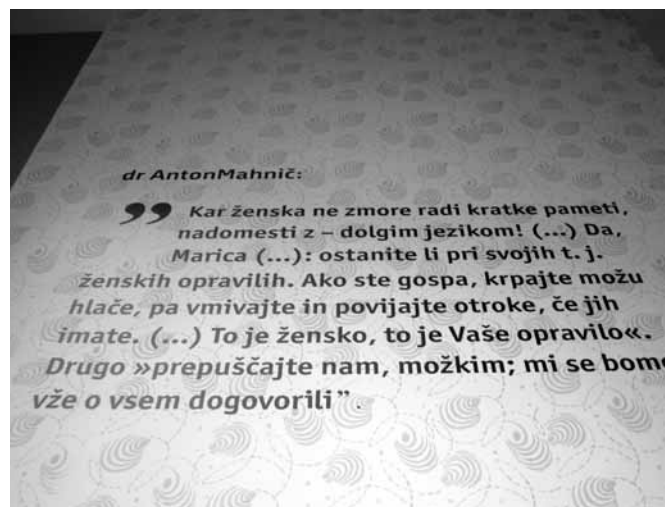
Prijetno druženje ob predaji darila in domačih dobrotah so člani foruma in predstavnici zavoda Ema popestrili s pripovedjo o Tošejevi osebnosti, s poudarkom na njegovem humanitarnem delovanju. Skupina poslušalcev iz celega sveta se je aktivno odzvala in še vedno prejemamo razglednice od vsepovsod, še zlasti iz tistih koncev, od koder prihajajo člani/ce (Libija, Bolgarija, Estonija, USA ... ter večina iz bivše Jugoslavije). Vsem skupaj se iskreno zahvaljujemo za darilo, lepe želje ter podpiramo njihovo humanitarno akcijo.

Kralji ulice

8. FEBRUAR NA KULTUREN NAČIN

Sončni dan je bil pisna na kožo članom likovne sekcije Kraljev ulice. Na ogled smo se odpravili v Moderno galerijo, kjer smo dopoldne preživeli ob prekrasnih stvaritvah Metke Krašovec. Navduševali smo se nad njenimi globokimi modrinami in iskali odseve v njenih mirnih vodah. Nekateri so bili tako prevzeti, da smo jih tam kar pozabili. Iz naslikanih Metkinih parkov smo pot nadaljevali po našem Tivoliju in si v Cekinovem gradu ogledali razstavo Slovenke v dobi moderne. Fotografije in predmeti Slovenk, ki so pogumno prispevale k enakopravnosti, so nas navdušili. Na fotografiji lahko preberete, kaj je navdušilo predvsem moški del ekipe. Imeli smo se lepo in dobili smo veliko idej in inspiracije za svoje torkove in četrtkove delavnice.

Laura Ličer

NAŠ ZVESTI NAVIJAČ

Pri športu brez navijačev enostavno ne gre. Tudi mi imamo zelo zvestega navijača Boštjana Jančiča, ki je trenutno resda edini, vendar bi rad spodbudil navijaško skupino Kraljev ulice. Ne boste verjeli, kako zavzet je že na naših treningih, kar samo nakazuje, kako bo šele na naših tekmah. Tudi on je začel iz nič in izrazil željo po navijaški zastavi in dresu, vabi pa tudi vse kandidate,

navijače in navijačice, ki jih to veseli, da se mu pridružijo. Zato upam, da mu bodo Kralji zagotovili zastavo.

Selektor Dare Majtan

SIMFONIJA V DEF MOLU, NOVA PREDSTAVA ODPISANIH, KUD, 15. 2. 2012

Vabljeni ste na izlet v poslovno-stanovanjsko enoto Simfonijska, najnovejši napredek v tehnologiji bivanja. Tu se vam ni treba ukvarjati z brezposelnostjo, globalno ekonomsko krizo in podnebnimi spremembami; tu ste varni pred svetom, ki se kaže v luči razpadajočega kaosa, varni pred prekernostjo, požari, plazovi, varni ste pred vsem, razen pred sabo ...

Glavna tematika v predstavi temelji na razosebljanju oziroma odtujenosti med ljudmi. Odvija se v stanovanjskem bloku, ki pa je veliko več kot to – gre za poslovno-bivanjsko enoto, ki v sebi združuje pisarne, stanovanja, trgovine, fitness, diskoteko itd., zato ljudem ni potrebno zapuščati stavbe, saj je večina storitev, ki jih potrebujejo, tako ali tako na enem mestu. Kljub temu se stanovalci in zaposleni med seboj komajda poznajo, saj je večina apatična zaradi mehaniziranih služb in določenega življenjskega stila, ki temelji na birokraciji in onemogoča pristen človeški

stik. Tako tudi v zasebnem življenju ne morejo vzpostaviti pravih odnosov, saj jih umetno okolje in plastična služba utrudita do te mere, da nimajo energije, da bi se v prostem času ukvarjali s čim drugim, razen s svojimi malenkostnimi problemi, ki jih pospešeno projicirajo na sostanovalce. Upoštevajoč subtilne norme »obnašanja« v Simfoniji, nenaravnem sistemu življenja, si sproščene in nenasilne, konkretne komunikacije niti ne znajo definirati, kaj šele uvesti. Tako se zapletajo v razne zanke svojih namišljenih problemov in rešitev, ki jih znova vodijo v nove zanke, te v nove itd. Umetno okolje producira umetno komunikacijo, ki je tako zelo prepletena v sistem obveščanja, da razosebljene osebe komajda znajo definirati sebe, kaj šele svoje cime, družinske člane, sodelavce, sistem, svet ... Ko se gredo »sprostit« v diskoteko, je tam podobno, saj jih takrat razoseblja glasna glasba, množica in ustaljene socialne »fore« in fraze, ki se vedno znova

foto: Ziga Ziga

ponavljajo in ne morejo pripeljati do resničnega pogovora. Tudi če se kdaj zgodi transgresiven trenutek, ko nekdo v sebi in v okolici začuti, da nekaj ni v redu, ne postane to trenutek uvida, ali kritične refleksije, kvečjemu trenutek zmede, za katerega se ne ve, zakaj se je pojavil in kam vodi, zato pa so spretno vzgojeni prebivalci Simfonije avtomatsko navajeni, da vse skupaj pustijo (kar ne poznaš, ti lahko škodi), razčistijo in pometejo – pod preprogo.

Nejc Bakker

015
KRALJI
ULICE

MEHIKA IN ŠVEDSKA VABITA

Evo, pa je spet novo leto tu! Športni kralji treniramo še z večjo vnemo. Zakaj? Vedno več je fantov, ki imajo radi nogomet, pa iz raznoraznih razlogov niso imeli možnosti, da bi trenirali in se resno ukvarjali s športom. Nekateri smo s pomočjo društva Kralji ulice našli področje, na katerem se lahko malce dokazemo. V svojem uličnem (klošarskem) življenju sem doživel marsikaj. Sem pač eden izmed ljudi na ulici, ki se mu je prikazala še ena možnost v življenju. Tri leta ulice niso kar tako. Nikoli ne bom pozabil, kako smo brezdomci začeli igrati nogomet. Brez športne opreme, po snegu, a bila je volja. Vsi brez doma, lačni, predvsem pa žejni (in željni). Po dobrih štirih letih smo dokazali, da nismo samo pijanci, drogeraši ali delomrzneži, kakor nas vidijo nekateri! Enostavno rabili smo priložnost in pomoč, da se dokazemo. Ne boste verjeli, ampak tudi nam se je pokazala luč. Najprej Bojan Kuljanac in Kralji ulice, potem Suzi Kvas in Zdenka Zrinski iz Zavoda Socio in potem selektor Igor Zupančič, predvsem pa brezdomci sami. V februarju se začnemo pripravati na svetovno prvenstvo, ki bo letos v Mehiki. Suzi, Zdenka in Igor so že polno zaposleni z iskanjem fantov, ki nas bodo tam zastopali, poglavitno pa je, da imajo v sebi nekaj spretnosti za žogo in poslušnost za ekipni duh. Poznan sem kot selektor ekipe Kralji ulice in lahko zagotovim vsakemu, ki bo izbran v ekipo, da tega ne bo nikoli obžaloval. Če

ne boste izbrani tokrat, le brez sekiranja, boste pač izbrani naslednje leto. Letos je izziv toliko večji, ker gre pač za Mehiko!!! Pričakovana vloga nogometašev ni majhna, vsak predstavlja sam sebe in tudi Slovenijo. Naj vam bo čast, da predstavljate naše barve! Fantje, ki smo že bili na s. p., vemo, kako je to in nam je bilo vsekakor v čast. Sicer pa imamo ljubljanski brezdomci vsako sredo med 15h in 17h resne treninge na igrišču ŠRC Triglav za Bežigradom, kjer so pogoji skoraj boljši kot pri NK Olimpija. Zato ste vabljeni, da pridete tudi vi in naredite nekaj koristnega zase (in svoje zdravje). Zdaj pa je čas, da omenim rak rano vsakršnega športa – tudi med brezdomci –, ki je pomanjkanje sponzorjev in donatorjev! Saj nismo pohlepní, daleč od tega, ampak dejstvo je, da potrebujemo: žoge, nogavice, trenirke, kape, bunde in vetrovke, kar je apel morebitnim sponzorjem in donatorjem, ki jih potem vedno navedemo z napisi na svoji športni opremi. Ekipe športnikov – brezdomcev se odpravlja na s. p. v Mehiko, nogometna ekipa brezdomcev pa na Švedsko, na športne igre za socialno izključene. Čeprav brezdomci, obenem predstavljamo Slovenijo. Včeraj sem na TV gledal pogovor o barvah na nacionalnih dresih. Naš prijatelj, športni novinar iz Gorice, je vprašal vse udeležene za mizo, predvsem pa predsednika nogometne zveze Slovenije g. Čeferina, kako bodo prepoznali

foto: arhiv KU

slovenske navijače v Braziliji? Halooooo! »Brezdomska« reprezentanca Slovenija jim je že pokazala, kako se navija za Slovenijo. Mislim, da s tem ne bo nobenega problema. Me pa skrbi za A slovensko reprezentanco, če bodo osvojili kakšen pokal. Mi namreč smo ga, držali smo obljubo in ga prinesli, saj smo si zabičali, da se brez njega ne vrnemo iz Brazilije. Pa naj rečejo, da ne držimo besede. Tokrat sem moral nekoliko podpreti našo brezdomsko ekipo v smislu apeliranja za donacije, naslednjič pa povem še kaj več o konkretnih pripravah.

Selektor Darko Majtan

8. SREČANJE KOLESARSKE PLATFORME MESTA LJUBLJANA

016
KRALJI
ULICE

V ponedeljek, 9. januarja, se je v banketni dvorani naše Mestne hiše odvijalo 8. srečanje Kolesarske platforme mesta Ljubljana, kjer se je razpravljalo predvsem o predlogu nove prometne politike MOL. Ker je v Ljubljani na področju kolesarjenja aktivnih več organizacij, so le-te združile moči in se povezale v Kolesarsko platformo mesta Ljubljana (v nadaljevanju KPML). Na srečanju je bilo govora o pomanjkljivostih novega osnutka prometne politike MOL, ki je sicer v osnovi namenjena v pravo smer. Izboljšali naj bi se pogoji za kolesarjenje, javni potniški promet in povečale naj bi se cone za pešačenje po Ljubljani. Cilj je povečanje deleža omenjenih vrst prometa in zmanjšanje motornega prometa v MOL-u. Debata je potekala sproščeno, brez žolčnih izpadov ene ali druge strani. Vsi so se strinjali, da bi bilo potrebno več vlagati v kulturo prometnega sobivanja ali strpnosti. Dober primer tega so komercialne dejavnosti (npr. gostinstvo), ki večinoma posegajo v prostor pešcem in kolesarjem. MOL je mestne očete peljal tudi na Dunaj, da so si lahko na svoje oči ogledali dober primer kolesarske infrastrukture. V Ljubljani obstoječe kolesarske steze, ki se kar na lepem končajo, otežujejo promet kolesarjem. Ti seveda po poti najmanjšega upora uberejo najkrajšo možno pot. Te težave naj bi začeli reševati predvideni kolesarski koridorji. Seveda pa se zadeve premikajo zelo počasi, potrebno je sprejeti osnutek proračuna za leto 2013 in mogoče bodo zadeve izpeljane do 2015. KPML si želi najprej reševati bolj pragmatične in najnujnejše zadeve. Mestni svetniki rešitve oziroma predloge KPML načeloma podpirajo, sam pa si želim, da bi se projektanti nove infrastrukture načrtno usedli na kolo in se popeljali po ulicah Ljubljane. Naj še omenim, da naj bi podaljšali tudi proge LPP, kar je sploh zelo dobrodošlo. V prilogi objavljam nekatere od uradnih stališč KPML do novega osnutka prometne politike MOL-a. Več pa si lahko preberete na spletni strani slovenske kolesarske mreže.

a) Prvenstveno obravnava spremembe prometnih režimov in cestne infrastrukture, ne predlaga pa ustreznih sprememb na ravni institucij in organizacije prometnih dejavnosti v mestu. Tako se npr. ne odpravlja sedanjega konflikta med profitnimi

interesi (širjenje površin za gostinske dejavnosti) in urejanjem prometa kot javne službe, ki je utelešen v Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet. Prav tako dokument ne definira vloge in pomena funkcije kolesarskega koordinatorja v mestu, kar bi bilo nujno s stališča doseganja ambicioznih ciljev na področju povečanja deleža kolesarskega prometa.

- b) Predlaga sicer bistvene izboljšave prometnih režimov in cestne infrastrukture v prid kolesarjem v širšem središču mesta, ne pa tudi na ravni celotnega mesta oziroma mestne občine, saj je prvenstveno namenjen urejanju prometa v širšem središču mesta, kar je zlasti problematično s stališča zagotavljanja neprekinjenih, direktnih in varnih kolesarskih povezav obrobij mesta z njegovim širšim središčem.
- c) Pogrešamo časovno diferenciacijo ukrepov na kratkoročne, ki jih je potrebno izvesti takoj, srednjeročne in dolgoročne.
- d) Dokument bi moral vsaj na splošni ravni obravnavati tudi vprašanje vsakdanje »okupacije« mesta s strani tistih, ki se v službo, po opravkih in nakupih vozijo v mesto z osebnimi avtomobili ter predlagati dopolnitve strokovnih podlag za urejanje prometa v ljubljanski urbani regiji, ki po našem mnenju preveč zapostavljajo potenciale somodalnosti kolesa in javnega potniškega prometa (predvsem potniškega železniškega prometa) v MOL-u in LUR-u pri zmanjševanju pritiska osebnega avtomobilskega prevoza v mesto.
- e) Glede na zelo ambiciozne cilje spremembe »modal splita« nima dovolj konkretno opredeljenih nosilcev in ukrepov za spremembo prometne paradigme v mestu, kar je zlasti očitno pri t. i. »mehkih ukrepih«, prav tako pa tudi nima opredeljenih virov za izvedbo ukrepov. Dokument npr. predvideva, da bo polovica poti, ki jih v mestu opravijo študentje, opravljena s kolesom, vendar nikjer niso opredeljeni ne ključni deležniki, ki bi pri tem morali sodelovati, ne orodja, s katerimi naj bi se ta cilj dosegel, ne okvirna sredstva (in njihovi viri), ki so za to potrebna. V mestu Gent se npr. v okviru oddelka za mobilnost dve osebi prvenstveno ukvarjata samo s problematiko kolesarjenja

študentov v mestu ter se vsakega četrta leta sestajata s predstavniki študentov in univerzitetnih institucij glede identifikacije problemov v zvezi s kolesarjenjem študentov v mestu in njihovih rešitev.

- f) So ukrepi omejeni na širši center mesta, medtem ko ostalih delov mesta praktično ne obravnava, kar je zlasti problematično s stališča zagotavljanja neprekinjenih, direktnih in varnih kolesarskih povezav obrobij mesta z njegovim širšim središčem.
- g) Ne identificira ključnih deležnikov niti ukrepov za njihovo mobiliziranje v podporo izvedbi predlagane politike.
- h) Ne vsebuje ukrepov za zmanjševanje konfliktov med kolesarji in pešci, katerih obseg se zaradi povečevanja površin, namenjenih pešcem, in zaradi povečanega obsega kolesarskega prometa po teh površinah izrazito veča. Predlagani ukrepi oblikovanja kolesarske infrastrukture v mestnem središču bi morali upoštevati, da v mestnem središču zaradi ozkih gabaritov ni prostora za kakovostno sobivanje pešcev in kolesarjev, kar bi bilo potrebno reševati s premišljeno izgradnjo kolesarske infrastrukture tik ob prostoru ožjega mestnega središča Ljubljane.

Jean Nikolić

foto: Nejc Trpin

logo oblikovala: Katja Bizjak

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

CAMERA OBSCURA

monika.buhancic@kraljiulice.org

foto: Monika Buhancic Biba

Eden boljših apartmajev za brezdomne

Ko boste brali te vrstice, bo neznosen mraz zagotovo že popustil svoj neprijeten ugriz. Med terenskim delom smo zašli na nekatera začasna bivališča brezdomnih. Že tako sem preveč čustvena in imam težave zadrževati svoja občutja ob pogledu na nesrečo, trpljenje, bolečino, toda občutki, ki sem jih tistega dne začutila nekje v prsih, tam, kjer naj bi bila človeška duša, so nepopisni. Medtem ko po vsej Evropi rastejo šotorska naselja kot gobe po dežju in so brezdomni deležni vsaj osnovnih zadev, kot so ležišča, razdeljevalnica hrane in topla oblačila, se v Sloveniji na tem področju ne dogaja popolnoma nič. Naši politiki imajo bolj pomembno delo, kot je skrb za ljudi in pomoči potrebne. Vlada, ki nam očitno pripada po vsej kalvariji, pa tako ali tako prisega na drugačne vrednote. Denar, kapitalizem, hitro razvijajoča se industrija in podjetništvo, potrošništvo ter polnjenje vedno istih žepov, vse prej kot sociala, delavci, nezaposleni, revni ... Nekako jezna sem po vsem tem času. V Sloveniji nimamo razvitega nobenega programa ali strategije, kako poskrbeti za ljudi na cesti, kadar denimo izbruhne nepričakovano slabo vreme. Jezi me, ker včasih poslušam v medijih politike, ki razlagajo, da smo še vedno na boljšem kot kakšne druge države (Madžarska, Slovaška, Bolgarija ...). A sleherna od teh držav je še isti teden, ko se je začelo govoriti, da bo padec temperatur bliskovit in nenaden, poskrbela za svoje socialno ogrožene prebivalce. Takoj so se občinski veljaki organizirali in s pomočjo vojske, gasilcev in raznih nevladnikov postavili zasilna šotorska naselja. V njih so brezdomni ljudje lahko dobili topel obrok, topla oblačila in so seveda v – s plinskimi grelniki ogretili – šotorih lahko na zlojliivih posteljah tudi prespali. Naj mi kdo pove, v kateri državi bi raje živel, ko zares pritisne kriza? Pa nikar ne razmišljajte ozkogledno in ne mislite si, da če ste danes kupili izvod časopisa in ga sedaj doma na toplem prebirate, kriza ne more do vas. Nikar ne mislite, da se vam kaj takega ne more zgoditi. Pred dobrim tednom je prišel v naš DC fant, ki ga na videz poznam in je bil vedno urejen, zaposlen, imel je streho nad glavo, skratka,

bil je običajen državljani, ki mu ni nič manjkalo. Res ga nisem videla že kakšno leto, ampak njegove oči so bile drugačne kot sicer. V njih sem prebrala skrb, tesnobo in sram, ker je prišel k nam vprašat, če bi mu lahko dali kaj za jesti. Kar zamajalo me je. Nisem mogla verjeti, da se je kaj takega zgodilo njemu. »Matej, kaj se je zgodilo?« sem ga povprašala. Povedal je, da je kot tehnični višek dobil odpoved, nekaj prihrankov je sicer imel (malo čez 2000 €) in je od februarja lani, ko je ostal brez dela, živel od prihrankov. Razložil je, da je živel resnično skromno in če mu ne bi bilo treba plačevati položnic, bi še dalj časa preživel s tem denarjem. »Ničesar si nisem privoščil ...« je razlagal. »Kadar sem odhajal na razgovor za delo, sem se petkrat vprašal, kakšne so šanse, da delo dejansko dobim in sem se potem nekako odločil kupiti vodico po britju. Saj veš, da sem rad dišal in bil urejen. Drugače je nisem uporabljal. Ali pa sem si na dlan kanil malo deodoranta, da se je utekočinil, in si s tem namazal obrat obraz. Grozno je, Biba. Razmišljam o stvareh, ki so mi bile sicer popolnoma samoumevne in dostopne. Če bi mi dve leti nazaj nekdo dejal, da bom prišel v MKC po kruh, bi mu dal eno okoli ušes!« Kaj hočem s tem povedati? Da ni nič na tem svetu gotovo. Nič. In prav vse je minljivo. Vse. V vseh desetih letih, kar delam na področju brezdomstva in sociale, moram priznati, da še nikoli nisem srečevala ljudi, ki so zapadli iz ene skrajnosti v drugo. Torej od tega, da so imeli redno službo, stanovanje ali hišo, si vsako poletje privoščili počitnice na morju in pozimi smučarijo, do tega, da so ostali popolnoma brez vsega. Nekateri so v tem procesu izgubili tudi streho nad glavo, nekateri družino ali ženo, saj je bila stiska prehuda za obstoj zakona ali zveze. Priče smo pravi grozljivki in vsi imamo čast sedeti v prvih vrstah, le da v tem kinu ni kokic in osvežilne pijače, pa tudi napis »The end« se zdi zelo daleč. Nikdar nisem zavidala komu, ki si je uspel nabrati bogastvo, opažam pa nek nov pojav jeze pri sebi. Na primer, ko gledam po televiziji ali berem v časopisih, kako je ta igralec ali oni zvezdnik svoji zaročenki kupil zaročni prstan vreden 2,5 M dolarjev, medtem ko deset metrov od te iste draguljarne brezdomne osebe porivajo nakupovalne vozičke polne krame in lačni ljudje brskajo po smetnjakih. Je res prav, da tako živimo? Smo si resnično zgradili svet po naši meri? Kako to, da množica ljudi živi slabo ali komaj znosno, medtem ko peščica od samega dolgčasa iz stodolarskih bankovcev izdeluje origami, medtem ko sedi na WC školjki? Kako smo zašli v takšen svet? Kdaj se bomo zbudili? Se sploh bomo kdaj?

Vaša Biba

KRALJI ULICE PRI JANIJU KOVAČIČU

Dobila sva se v baru nasproti bivšega kina Bežigrad. Teklo je pivo.

Kralji ulice: Kaj trenutno delaš?

Jani Kovačič: Ravno kar sem imel projekt Temačni biro, kjer sem namesto kitare uporabil računalnik. To se je zgodilo v KUD-u in upam, da bomo izdali ploščo, ker dandanes to ni več drago. Hkrati bi radi izdali še lanski projekt Diesel slavček & Godba na dihala, kjer smo hoteli narediti žur bend za poletje, pa se je potem izkazalo, da pri nas ni primernih prostorov. Iščejo sponzorje in glede na krizo nam ne kaže dobro, ampak za to, kar počnem, je kriza normalno stanje, zato je vse v najlepšem redu.

KU: Podobno kot Kralji ulice.

Jani: Tako. Žal. Samo neka elita, ki naj bi bila kulturna elita, si lahko privoščijo, da živi od tega in še to tako, da – podobno kot včasih dvorni norčki – laskajo kvazi okusu, ki naj bi bil državotvoren. Država mora paradiirati kot pokroviteljica umetnosti. Skratka, obstajajo svete krave kulture, ki požrejo večino denarja, zato ostane zelo malo za ustvarjanje novega.

KU: Kaj praviš na ukinitve študentskega štipendija?

Jani: Se čudim, da jih niso ukiniteli že prej, glede na to, kako se obnašamo do tega. Poglej študentske stavke. Zgodilo se je točno to, kar so napovedali. Fakultete so danes na ravni nekdanjih srednjih šol.

KU: Je razvojni sektor v zaostanku?

Jani: Večina fakultet nima niti svojih institutov, kjer bi mladi lahko praktično preverjali svoja vedenja. Poglej samo, kako zaprte so raziskave in kako zaprt je finančni dotok do teh raziskav. V ozadju je še vedno močna politična motivacija, kjer stranka pogojuje zaposlitev in razdelitev.

KU: Kako vidiš trenutna študentska gibanja, gibanje 150 ...?

Jani: Na predvečer stavke (14. 10. 2011) sem bil v Rogu, kjer smo pisali parole. Večina nas starejših je bila navdušena nad

tem, da se je mladina premaknila. Potem pa se je navdušenje skrhalo, ker ni bilo realnih zahtev.

KU: Kakšno situacijo vidiš v družbi?

Jani: Spet smo prišli do roba. Sistem je tako zaprt, da ni ne služb ne fluidnosti. Vsak čuva svoj položaj zaradi strahu, da ne bo še slabše. Poglej, kaj se gredo sindikati. Čuvajo le nas, stare delavce.

KU: Trenutno se vsi sklicujejo na in opravičujejo s – krizo.

Jani: Milton Friedman, znan ekonomist, pravi, da so krize idealen čas za uveljavljanje sprememb, ki se sicer ne bodo nikoli zgodile. Zato se je treba krize bati, ker se nam bodo vsem zmanjšale pravice.

KU: Torej, kaj se nam obeta?

Jani: Oblast, ki med seboj tekmuje, spletkari in se bojuje za prevlado. Veliko strasti, potrošenega denarja še več. Lokalci bodo na svojih koncih pobirali davek na svojo »lastnino«. Virantu manjka rimski suženj, da mu na uho šepeta: »Ne pozabi, da si smrten.« Kaže zelo slabo, ker nobenega ne zanima, kako sva midva, kako iz tega, kaj bo z zaposlitvami, z mladino ... Prodajajo prihodnost, ki so jo že zdavnaj zapravili.

KU: Kakšen predlog za Slovenijo?

Jani: Lahko bi, za denar, eksperimentirali z različnimi družbenimi in ekonomskimi sistemi, ki bi jih potem predstavili in prodali EU oz. svetu.

KU: Ko poslušam, gledam ali berem medije, opažam, da se ukvarjamo z vedno istimi problemi, npr. previsoki davki, slaba zdravstvena oskrba, šolstvo, ki ne razvija potenciala učencev in študentov, finančne krize, škandali vodilne elite ... To traja že več generacij.

Jani: Od kamene dobe dalje, vendar so kakšni problemi majčkeno drugačni, kot so bili prej. In vedno ostaja vprašanje, ali jih bomo rešili v prid razvoja ali ne.

KU: Vprašanje etike?

Jani: Družba mora pristajati na biološke norme, ker so univerzalne za preživetje. Družba in narava nista dva različna sistema. Razlika je v tem, da je v družbi socialnost poudarjena in ravno s tem je človek zavladal zverem in ostalim mnogo močnejšim od sebe.

KU: Kaj je največji problem ljudi na ulici?

Jani: Izgubljenost samospoštovanja, pa tudi izgubljeno dostojanstvo. Mnogi gledajo na brezdomce zelo romantično, vem, kako zelo zlobni znajo biti med sabo, kako se skregajo zaradi nepomembnih malenkosti. Romantizacija potepuhov je zgrešena, kot je zgrešena romantizacija pocestnic. Konec koncev so na cesti.

KU: Kaj bi rad povedal sam od sebe?

Jani: Kaj je sedaj s »človekom«? Ali je res tako, da se moramo nenehno jeziti in kritizirati?! V človeški naturi je, da želi vedno boljše, zato išče napake, da bi jih odpravil. Če pogledaš v slovar, boš opazil, da je kletvic več kot pohval. Zato je treba to človeško temo jemati z rezervno. Vsak, ki kritizira, želi povedati samo to, da je preživel. Kljub vsemu gre za slavljenje življenja. To je zanimivo.

KU: Kaj pa pozitivna kreativnost?

Jani: Umetnost ima lepo lastnost, da napravi vse kozlarije in neumnosti znosne. To je moč umetnosti. Umetnost nese občutke in občutenje dobe čez čas jasneje kot vse ostalo.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

VRTOVI KOT UČILNICA

Medtem ko so učenci okopavali zelenjavo, se je na zadnjih kuhinjskih vratih, ki se odpirajo na šolski vrt, prikazala kuharica. Odtrgala je vejico timijana in šop majarona, otrokom naročila, naj prinesejo korenček in solato, in se spet spustila med kuhinjske lonce.

Tako se je pripravljala hrana na stotinah šol in tudi v vrtcih po vsej Sloveniji še pred tridesetimi leti in prav tako zgleda priprava hrane na stotinah šol in vrtcev v zahodni Evropi danes.

V Sloveniji se je medtem zgodil preobrat. Večina šol in vrtcev, ki so se pred desetletji ponašali s kuhinjskimi vrtovi, velikimi tudi več kot 1.000 m², bi bili lahko vzor naprednim praksam na zahodu, a so bili izgnani iz pedagoškega procesa in šolskega okolja. Zaradi »varnosti«¹ otrok so posekali stare nasade jabolk, hrušk, češenj ... Bogate gredice, ki so desetletja ponujale sveže in brezplačne dobrine, so bile zravnane in posejane z nizko rastočo zeleno travo. Razlogov za ta preobrat je seveda več.

Poleg skrbi vodstva zaradi skrbi pešičke staršev, ki bi svoje otroke najraje videli v 100-odstotno sterilnih steklenih kletkah, so tu še nesmiselni predpisi birokratskih umov, ki pod oznako »varno«² razumejo le tisto, kar so premleli mlini pravno določenih postopkov laboratorijskih analiz v za to določenih institucijah. Prav zaradi teh pravnih določb je bilo v zadnjih desetletjih, kakor danes, staršem prepovedano, da bi za otroka spekli domačo torto, ki bi jo malček v vrtcu lahko kot dar delil z vrstniki. Kdor koli je sprejemal te predpise, je očitno izhajal iz predpostavke, da je hrana, ki jo starši doma pripravijo za svojega in druge otroke, potencialno nevarna. Ali povedano drugače – modri um pisca in potrjevalca teh prepovedi staršem otrok sporoča, da so med njimi potencialni množični morilci, ki komaj čakajo na to, da bi v čokoladni preliv za torto vmešali cianid.

Enak preplah kot smrtna domača torta so povzročali vrtovi v vrtcih in šolah. Kdo ve, s čim ponoči kuharica ali hišnik škropita solato? Verjetno je ni kuharice ali hišnika, ki bi si želela videti zvijanje in bljuvanje malih otrok.

In tako so na zahodu in tudi drugod (medtem ko so slovenske ustanove sekale sadna drevesa, pulile sadno grmičevje in sejale gredice z golf travo) začeli odpirati nove in nove kuhinjske vrtove v šolah in vrtcih. In za razliko od podalpskih »predpisodajalcev«³ je npr. Velika Britanija z nekaj deset tisoč evri nagradila vsako šolo in vrtec, ki sta na svojem zemljišču zaorala pravo malo njivo.

Za izgon vrtov iz izobraževalnih ustanov pa obstaja še nekaj bolj preprostih razlogov. Na mnoge gredice so vlili beton za parkirišče in igrišče ali je na mestu cvetače zrasel blok. V drugih primerih je bilo pomanjkanje zaposlenih (predvsem kuharic) in vrtu predanih vzgojiteljev ali učiteljev tisti razlog, ki je spremenil vrt v travnik. Pod pretvezo ekonomske smotrnosti so oblasti zmanjšale število kuharic in združile male kuhinje, tako v vrtcih kot v šolah. Z manjšim številom kuharic in s centralizacijo kuhanja v eni kuhinji za več šol nismo izgubili le vrtov s svežimi pridelki, ampak smo dobili »varni«⁴ *fast food* sistem. Ker ni več dovolj rok za kuhanje, mora biti večina hrane in pijače že delno ali v celoti pripravljene – od posamično pakiranih rezin kruha preko globoko zamrznjenega, razrezanega krompirja do ledenih čajev v embalaži za 2 dcl. Vse »varno«⁵ in pripeljana iz neposredne bližine Romunije, Španije, Turčije itn. Najbolj boleč razlog za opustitev vrtov pa je tisti, ki nam v popolnosti razkriva razmišljanje staršev in skrbnikov otrok. To razmišljanje je prepojeno s kapitalističnim napojem tekmovalnosti, finančne uspešnosti in gesla rasti ali crkni

oz. bolje – rasti in naj crknejo drugi. Ko na šolah v želji, da bi obnovili zapuščene gredice vsaj v manjšem, simbolnem obsegu, povabijo otroke k sodelovanju pri kmetijskem krožku, so ti običajno navdušeni. Bistveno manjše je navdušenje staršev, ki raje vidijo otroka na tečaju tujega jezika ali celo na cesti, kot da bi si roke umazal z zemljo. Če se bo naučil tistih 100 nemških besed, se mu bo morda obetala kariera, če bo redno taval po cesti, bo verjetno zrasel v izkušenega trgovca in neusmiljenega pogajalca. Če pa ga vpišejo na kmetijski krožek, je malo verjetno, da bo postal bogat kmet – veleposestnik. Bo pa, v tej učilnici v naravi, zagotovo spoznal osnovne principe pridelave hrane od semena do semena, učil se bo prepoznavati rastline in njihove morfološke značilnosti, videl bo biološke in kemične procese, ki oblikujejo tudi naša življenja. Vse videno bo narisal in prevedel v številke in zapletene formule, med vsem tem učenjem pa se bo še razgibal.

Vse navedeno je izjemna pedagoška in družbena vrednost vrtov v vrtcih in šolah. Nekoč smo to videli, danes nam to kot dobro prakso kažejo tisti, ki so se pred desetletji morda učili prav od nas. Zato smo se konec leta 2010 v Urbanih brazdah odločili, da bomo v letih 2011 in 2012, v okviru Evropske prestolnice kulture, soustvarili vrtove v vrtcih, šolah in domu starejših občanov v mestni četrti Tezno v Mariboru. Vsi vrtovi, s starimi lokalnimi sortami sadnega drevja, trt, pa zelišč, zelenjadnic itn. so že zaživeli v toku leta 2011. 15. maja letos pa bosta potekala otvoritev in vodeni ogled vrtov.

Pri ustvarjanju šolskih vrtov pa nismo ne prvi ne edini. V Sloveniji v zadnjih letih vznikajo nove pobude in konkretne prakse, ki jih oblikujejo tako nevladne organizacije kot zaposleni v izobraževalnih ustanovah. Prav slednji in seveda starši in otroci so tisti, ki ustvarjajo pogoje za dolgoročni obstoj vrtov, ki so in še bodo nastali v dobrobit skupnosti.

Matej Zonta,
koordinator ekološkega dela pri Urbanih brazdah

fotografije Urbanih brazdah

Gostujoči kolumnist:
Tomaž Z.

SLOVENSKA POMLAD, DRUGIČ?

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Ne glede na v državi in družbi običajne dvojne interpretacije novejšje politične zgodovine se nekako izjemoma celotna domača zgodovinarska stroka strinja, da s pojmom »slovenska pomlad« poenostavljeno označujemo obdobje, ko se je začela zbirati kritična masa civilno-družbenih pobud, ki je spremenila politično podobo Slovenije. V ta namen je ob 20. obletnici procesa JBTZ leta 2008 Muzej novejšje zgodovine Slovenije zagnal tudi virtualni projekt – www.slovenskapomlad.si. V okviru tega spletnega portala pa bi naj se vsaj zasilno rekonstruiralo kompleksno omrežje teh civilno-družbenih pobud, ki so predručile oziroma na novo zakoličile slovensko politično zgodovino. Toda pojem slovenska pomlad se kljub svojemu civilno-družbenemu izvoru politično zlorablja tudi v poosamosvojitveni zgodovini. Gre za politični konstrukt »strank slovenske pomladi«, za katere so se samooklicale jedrne stranke prve in druge koalicije in vlade Janeza Janše – SDS, SLS in Nova Slovenija. Kljub temu pa smo v demokratični in samostojni domovini to zimo in pomlad ponovno priča nekemu družbenemu vrenju in neki novi, kritični masi civilno-družbenih pobud. Te so denimo okupirale ploščad pred Borzo. Za nekaj časa delno zasedale Filozofsko fakulteto v Ljubljani. Kot gibanje Mi smo Univerza opozarjajo na upad kvalitete visokošolskega študija. Demonstrirajo za pravice in enakost obravnave istospolno usmerjenih družin. Ljudi, ki se preprosto dobro počutijo v trenirkah. Se zavzemajo za svobodno izmenjavo informacij na svetovnem spletu brez korporativnega nadzora in omejitev. In ne nazadnje ob izvršenem dejstvu v drugi Janševi vladi ukinjenega samostojnega Ministrstva za kulturo ustanavljajo Ministrstvo za kulturo v senci in Koordinacijski odbor kulture Slovenije.

Kako sicer poteka ta politična privatizacija slovenske pomladi, pa je moč razbrati iz več reči. Uradna himna Janševe SDS, ki jo je prispeval Oto Pestner, se tako imenuje kar Slovenska pomlad. »Za novo slovensko pomlad!« pa je bila lansko jesen oklicana tudi predvolilna javna tribuna, na katero so organizatorji in

zaskrbljeni državljani – Matej Makarovič, Borut Rončević, Lovro Šturm, Matevž Tomšič in Andrej Umek – povabili zgolj in samo predsednike treh samooklicanih pomladnih strank. Takrat še ne tako zelo prepričan v zmago samooklicanega pomladnega bloka Radovan Žerjav iz SLS, se je za povabilo vljudno zahvalil z besedami, da »takšen pristop ne more prinesiti tistih rešitev, ki jih Slovenija danes potrebuje«. Nista pa manjkala Janez Janša in Ljudmila Novak.

Politično pač preverjeni pobudniki tega predvolilnega shoda so sicer v vabilu pravilno zapisali, da slovenska pomlad ni le v domeni političnih strank, ampak da je v domeni intelektualcev, civilne družbe in vseh aktivnih državljanek in državljanov domače Republike. Kaj pa so pravzaprav s tem mislili, pa je navzočim pojasnil Janez Janša: »Slovenska pomlad je vse tisto, kar je omogočilo, da se je Slovenija demokratizirala in osamosvojila. Zelo veliko ljudi se je prepoznalo v tej barvi političnega programa in DEMOS je bil tudi temu primerno široka koalicija.«

Toda v tovrstni politizaciji slovenske pomladi civilno-družbenega omrežja, ki je prispevalo k padcu prejšnjega in vzpostavitvi sedanjega režima, je tudi nekaj očitnih poenostavitev in pomanjkljivosti. Radovan Žerjav sicer ni več manjkal na poslednji predvolilni kulturno-glasbeni slovesnosti Zbora za republiko, kjer so se vsi trije na odru skupaj zavzeli za zmago vrednot prav slovenske pomladi. Toda katere pomladi? DEMOS oziroma neokrajšano Demokratična opozicija Slovenije, ki je oblikoval prvo poosamosvojitveno Vlado, je bil vrednostno pač veliko bolj raznolika družina političnih sil, kot so zgolj stranke SDS, SLS in NSi. Takoj ko je bil izpolnjen temeljni cilj, ki je te politično, ideološko in socialno dokaj različne stranke združil v koalicijo, torej sprememba slovenskega političnega sistema, je ta koalicija že po slabih dveh letih zaradi notranjih sporov dokaj neslavno razpadla. Še vedno pa tudi DEMOS ni in ne more obveljati za edino politično silo, za katero so se politično opredelili vsi posamezniki in posameznice, ki so sestavljali to gosto

foto: Grega Pirč

omrežje civilno-družbenih iniciativ v osemdesetih letih 20. stoletja. Tako celo poskus virtualne obnove te silovite dinamike demokratičnih in tranzicijskih procesov priznava, da je eno od ključnih vprašanj, ki si ga zastavljajo udeleženci tega prelomnega zgodovinskega obdobja, katera pobuda je bila ključna? Tednik Mladina ali Nova revija? Slovenska demokratična zveza ali Slovenska kmečka zveza? Mirovno gibanje ali morda kar delovanje liberalnega krila ZKS? Zato so njegovi snovalci izhajali iz prepričanja, da globokih zgodovinskih sprememb, ki so se zgodile v osemdesetih letih 20. stoletja, ne moremo razumeti, če nimamo pred očmi gostega omrežja civilno-družbenih iniciativ, posameznih vsebinskih pobud in organizacijskih povezav, v katerih je nastopalo na tisoče ljudi. Tudi to pomlad pa civilno-družbeno omrežje iniciativ, ki se zavzemajo za drugačne vrednote od obstoječega demokratičnega kapitalističnega režima, zastonj iščemo v državnozborskih klopeh in vladnih palačah. Ponovno vstalo slovensko pomlad je moč prepoznati zgolj v posameznikih in posameznicah ter njihovih skupnih virtualnih in uličnih iniciativah. Vendar pa imata prva in sedanja druga slovenska pomlad povsem skupno izhodišče. Konec osemdesetih let 20. stoletja je združevalo nezadovoljstvo nad obstoječimi rešitvami enopartijskega sistema. Pomladi leta 2012 pa združuje nezadovoljstvo nad rešitvami večstrankarskega in globalnemu kapitalizmu podrejenega sistema, ki ga ta čas na oblasti predstavljajo prav samooklicane stranke slovenske pomladi.

foto: osebni arhiv

Pamflet:

IMAM SVOJE MNENJE PA SE Z NJIM NE STRINJAM

KAOS PO SVETU

Breivik, ki je moril po Norveškem, in strelec iz Liega – kako so obe zgodbi takoj pograbili mediji in psihiatri. Da se rešuje s pomočjo naivnih psihiatrov; nekaj so psihopati klavci, čisto nekaj drugega pa ljudje z depresijo, na primer.

Kako je postindustrijska družba krivična, da daje množične morilce in bolne ljudi skupaj. Nekateri sodijo v zapor, sicer se pa sedaj vidi vsa nesposobnost policistov tam. Nekoč mi je neki bivši miličnik dejal, da je težko odkriti hud kriminal, da pa radi patrolirajo po cestah in ustavijo še svojega šefa, poškodujejo pa nekega človeka, ki so mu sledili po Ljubljani.

Ker danes ščitijo kapital ljudi na položajih, ki z lažno prijavo in enim klicem spravijo nekoga v psihiatrično obravnavo.

Polemiziral bi z neko znano psihiatrinjo, ki uvršča skupaj Stalina in Dolfija, čeprav ne vem, koliko se psihiatri spoznajo na politiko, toda oba psihiatra, ki sta se zavzemala za šoke, sta umrla.

Kaj pa dilema, da se je za ene začela slovenska zgodovina leta 1945, za druge pa leta 1991 in se sedaj po medijih prepirajo me sabo. Oče naroda je v 80-ih dejal za titograjski časopis, da bi bila odcepitev samomor, verjetno je le blefiral.

Pa še vprašanje, zakaj je perversna vlada ukinjala varstvene dodatke, najnižje pokojnine še zniževala, naj se raje spravijo na tiste poslanske, luksuzne.

Lačne in brezdomne bi najraje kam porinili, medtem ko gre večkrat za prijateljske naveze, ki kradejo evropska sredstva in porinejo podjetje v stečaj.

Črtomir Clonsky

Tanja San in Gwen

KRALJICA IN KRALJICA

KRALJICA

LEPA SI, KO ZAPREPADENA OBSEDIŠ BREZ INSPIRACIJE USTVARJANJA ...

LEPA SI, KO POSKUŠAŠ ZAME NARISATI RISBO GRUPIRANJA.

LEPA SI, KO IŠČEŠ SVOJE ČVRSTE VEKE IN PREKLINJAŠ MOJO ODEJO ...

LEPA SI, KO DARUJEŠ SVOJE NEPRESPANE BOJAZNI.

LEPA SI, KO ODZRCALIŠ MOJ LET NAD KUKAVIČJIM GNEZDOM V BERLINU ...

LEPA SI, KO SE GOLA ZADANEŠ.

NAJLEPŠA, KO ODKLANJAŠ PLAST PO PLAST STRASTI ...

KRALJICA

VELIČASTNA IN OGNJENA SI KRALJICA,

UMA MOJEGA ZADETEGA GOSTITELJICA,

PREKLINJAM VSE BOJAZNI, TREPETAM,

POD PLATNOM ČVRSTIM, KI PREPUŠČA SOLZE,

PRED SVETOM SVOJE HREPENENJE SKRIVAM,

S KRILI ZLOMLJENIMI SE PRED TABO SRAMOTIM,

GNEZDA TVOJEGA NIKOLI NE DOSEŽEM.

V BITJU SRCA POD PERUTMI SI ZASIDRANA,

KOT HLAPCU KRONA ZAME SI NEDOSEGLJIVA,

V BREZNU DUŠE NEIZPETO ČUSTVO SE RAZKRAJA,

KOT STRUP PO MOJIH ŽILAH SE PRELIVA.

PRED MANO VSELEJ BO ZRCALILA SE TA PODOBA,

SPOMIN NA TVOJ SVEČANI LESK BOGINJE,

BESEDAM SVETIM TI OSTAJAŠ INSPIRACIJA!

Severa

PAULO COELHO: ALEF

Ne vsem, vseeno pa veliki množici svetovne publike znan pisatelj new age šlagerjev nam tokrat postreže s popotovanjem preko Rusije. In to kar s transibirsko železnico. V prvem razredu. Na račun svojih založnikov, le-ti pa na račun njihovih strank, tj. njegovih bralcev. Kako osvojiti širok krog ljudi, doseči svetovno slavo in bogastvo? Recept je preprost: s pocukranim pisanjem o stereotipih in arhetipih kolektivno zavednega. Nagibati se, kamor piha veter kolektivno vzburljene

zavesti brezimne množice in tam, seveda, odkriti »ljubezen« in vnesti »luč in harmonijo« v stare in prežvečene koncepte. Če se vmes le preveč ne prodaš, preveč ne lažeš in sam postaneš postan, prežvečen stereotip (new age scene).

Peter Pitambar Pangerc

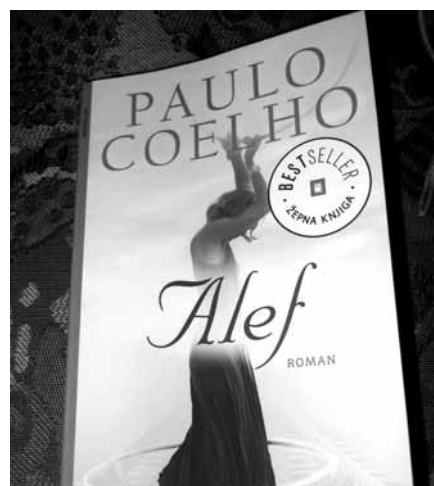

foto: Peter Pitambar Pangerc

BOBBY & BORIS, SNG DRAMA, 17. 1. OB 19:30

Ob medli svetlobi se prepleta tiha glasba Louja Reeda in enega izmed mnogih izvajalcev Katjuše. Luči počasi ugasnejo in predstava se prične. Postavljena je v vrhunec hladne vojne, političnih spletk in strahov med Natom in Varšavskim paktom, ko je bil šah eden izmed simbolov nepremagljive moči, saj so si naslov prvaka do svetovnega prvenstva leta 1972 v Reykjavíku lastili samo Rusi. Zgodba se prične kot neke vrste kontaktna oddaja islandske televizije, kjer voditeljica predstavi kratko biografijo Borisa Spaskega, takratnega svetovnega prvaka, s pomočjo direktnih vprašanj in intervjujev oseb, ki so ga poznali in mu bili blizu. Tako spoznavamo tudi njegov samozavesten in uživaški karakter. Šah je jemal kot umetnost in tudi kot pripomoček za izmikanje takratnemu političnemu sistemu pod trdo roko Gorbačova. Bil je šaljivec, rad se je zabaval z alkoholom in ženskami. Slava mu je rahlo stopila v glavo, zato je menil, da za prvenstvo ne rabi kakih posebnih priprav. Bobby Fischer, izzivalec, je bil njegovo pravo nasprotje. Narcisoidna tečnost, polna predsodkov in notranjih strahov pred in med vsakim prvenstvom. S svojimi čudaskimi zahtevami je poskušal doseči psihično nadvlado nad vsakim nasprotnikom. Vsak poraz je le težka prenesel. Pogosto je kršil pravilnik FID-e. Rad je videl, da so ga vsi občudovali, rad je imel slavo in denar. Šah je bil njegovo življenje. Ko so ga povprašali okoli žensk, je izjavil, da ga ne zanimajo. V vsem je skratka videl zaroto. V drugem delu se prizorišče postavi na sredo dvoboja. Čudaški Fischer zamuja. Začne se psihološka vojna, ki jo zelo dobro odigra, saj je sestavni del njegove igre. Spet krši pravila FID-e. Po dveh dneh izgovorov se legendarni dvoboj začne. Fischer vidno kaže strah pred KGB-jem. Motijo ga gledalci, celo brnenje kamer ali stol. Nekajkrat je celo zahteval menjavo šahovnice in figur. Prav tako kot on pa je bila napeta ruska reprezentanca in njen strah pred ameriško tajno službo. V tretjem dejanju se igra začne. Šah ni samo igra. Šah izraža način življenja, razpoloženje, je psihološka vojna, kjer logika ni ključnega pomena, pač pa je strategija. Je karakter posameznika; lahko igraš previdno ali agresivno, obrambno, frontalno. Je psihološka nadvlada. Za dobro igro rabiš idejo, smisel, vizijo, to, kar Fischer s svojim fotografskim spominom ima. Po vseh provokacijah in izsiljevanjih organizatorjev in spremstva prvo partijo Fischer preda. Samozavest mu pade na nulo. Krivo je vse, samo on ne. Čez nekaj dni se začne druga partija in Fischerja ni od nikoder. Sodnik je že davno pognal uro, vsi ga

foto: Peter Uhan SNG Drama ljubljana

iščejo. Končno ga dobijo na telefon. On protestira, poln novih zahtev. Najprej zahteva umik kamer, potem drugo, manjšo sobo in še to, da se ura ponovno zažene, kar je sicer v nasprotju s pravili FIDE. Spaski vodi z 2:0. Fischerjevim provokacijam in zahtevam v celoti ugodijo. Tretja partija se začne v zadnji sobi. Spaskemu, rahlo živčnemu zaradi provokacij, misli uhajajo na druge stvari. Fischer predvidi vsako njegovo ponavljajočo strateško razvito idejo in spremeni taktiko. Preračunljivo mu oslabi kmete pred kraljem in ga s hitrim razmišljanjem spravi v kot. Fischer nori, provocira, samozavest mu niha. Spaski protestira. Naenkrat zadnja soba ni več dobra. Ura se ustavi in igra se seli nazaj v dvorano. Sodnik izvrši kuvertirano potezo. Ura teče, Fischerja od nikoder. Spaski preda izgubljeno partijo. Ko se Fischer z zamudo vrne, dvorana ploska. Samozavest mu po novici zraste. V naslednjih partijah se spremljanje komisije počasi zgubi in končno ostaneta sama s svojimi mislimi, ki so si zelo podobne. Spaski se potrta preda po 41. potezi v 21. partiji. Fischer bi mnogo težje prenesel poraz. Končno je dosegel, za kar je živel, postal je šampion. SSSR je prvič v zgodovini izgubila enega simbolov moči. Spaski se vrne v Rusijo in na meji ga zaradi spornega gradiva v kovčku pošljejo pred komisijo kot nacionalno sramoto. Fantastičen preplet gledališke predstave in rekonstrukcije šahovskih dvobojev je vreden ogleda. Priporočam tudi tistim, ki ne igrajo šaha.

Leopold Košir

VELIK PONEDELJEK 13. FEBRUARJA V MALI DRAMI SNG, KO SEM BIL MRTEV

Po prelepem, sončnem dnevu se nas je ob 18. uri na povabilo SNG Drame zbralo kakih 50 uličarjev, aktivnih članov Kraljev ulice, od najbolj svežih pa do veteranov, v spremstvu zaposlenih iz društva. Temne male dvorane sicer nismo v celoti napolnili, vendar pa je bilo vzdušje prijetno sproščeno. Star črn klavir na odru in v bližini bela vrata, ki so jih sunili s kakšne barake, ter pogrnjena miza so prej kot kaj dragega dali vtis skromne scene, ki pa je povsem zadoščala. Mračnost prostora in odra je razpršila dovršena igra vseh štirih prvakov slovenskega odra, s pianistom vred. Kljub temu da je bila predstava v maniri nemih filmov, je bila nabita z energijo humorja, ki so nam ga podajali z izjemno mimiko in gestami. Dinamika igre je bila tako silna, da je bilo na trenutke že kar težko slediti pripovedi vseh štirih na odru, sploh tistim, ki so sedeli v prvi vrsti. Morda ni bilo naključje, da so nam tik pred valentinovim dali vedeti, kako naj bi izgledala najbolj globoka ljubezenska čustva, pa čeprav začinjena s kakim erotičnim vložkom (preveč). Humorja na pretek, odziv publike pa za moje pojme morda preveč skromen in zadržan. Vsi smo se lahko samo čudili, koliko zbranosti in uigranosti zmore ansambel ob tako razgibani in s čustvi nabiti predstavi oziroma kako vse povedati, ne da bi pisnil eno samo besedo. Skratka, tragikomedija *Ko sem bil mrtev* je več kot vredna ogleda in vas gotovo ne bo pustila hladne. Zame

foto: Žigažaga

je bilo to, po osmih letih brez obiska teatra, pravo doživetje, saj me je še naslednji dan kar nosilo po Lublan'. Iskrena hvala vsem v SNG za povabilo, in odlične narezke, ki so še dopolnili konzumirano hrano za dušo.

Danilo Šorli

ZAKLONIŠČE

V Kinodvoru se je tokrat v sredo, 31. 1. 2012, premierno predvajal film *Zaklonišče* (v originalu *Take Shelter*), ki je bil na Liffu, ljubljanskem mednarodnem filmskem festivalu, nagrajen z glavno nagrado – vodomcem. Film režiserja Jeffa Nicholasa je nastal v letu 2011. Curtis LaForche živi z ženo in gluho hčerko dokaj običajno življenje. Zaposlen je kot gradbenik, čedalje pogostje pa se mu dogaja, da ponoči ne spi zaradi nočnih mor, ki jih nikomur ne zaupa. Zbuja se hitro, napeto in v premočeni postelji, kar je posledica sanj, v katerih mu je lasten pes odgriznil del roke. V strahu začne graditi zaklonišče (pred tornadi), družina pa

mu ob njegovem nenavadnem vedenju čedalje manj zaupa. Film ima lepe fotografske prizore. Nevihte, strele in ptiči, ki nenavadno letajo. Režiser je ob filmu zapisal: »Mislim, da na svetu obstaja splošno občutenje tesnobe in stresa. Menim, da je že kar otipljivo. Želel sem ustvariti film, ki bi se tega dotaknil. Vseeno menim, da film ponuja možen odgovor na prej omenjeni stres in tesnoba. Upam samo, da ga boste uspeli nekako razbrati.« (Jeff Nichols) Trenutna IMDB ocena znaša 7.9. Film se je v Kinodvoru predvajal do 19. 2. 2011.

Žigažaga

foto: Žigažaga

OTVORITEV RAZSTAVE FOTOGRAFIJA LETA 2012 REVIJE EMZIN

Na Valentinovo je svoja vrata obiskovalcem odprla 18. razstava fotografij leta po izboru revije Emzin. Razstava je rezultat natečaja, ki se je z dolgoletno tradicijo – prvi natečaj je bil organiziran že leta 1993 – znanimi fotografi in strokovno žirijo uveljavil kot eden osrednjih slovenskih fotografskih natečajev. Cilj natečaja je spodbujati kreativno in kakovostno avtorsko ter reportažno fotografijo v Sloveniji. Razstavo spremlja tudi cikel fotografskih predavanj tujih fotografov-žirantov. Nagrado za najboljšo in tudi drugo najboljšo fotografijo je letos prejel

Simon Chang, tretjo nagrado pa je prejel Matej Leskovšek. Matej je prejel tudi prvo nagrado za reportažno fotografijo. Na razstavi so poleg zmagovalnih fotografij na ogled tudi opusi ali posamezne fotografije iz ožjega izbora. Letos je na natečaj prispelo 519 opusov oziroma 3401 fotografij. Razstava najboljših del bo v prvem preddverju Cankarjevega doma na ogled do 9. marca 2012.

N.T.

Izza rešetk:

»PRIVILEGIJI« ZAPRTIH OSEB

foto: osebni arhiv

Zapor obsojencu nudi oskrbo, vendar je le-ta gibalno omejen in nadzorovan na vseh življenjskih področjih. Kanadski sociolog Erving Goffman se je v svojem eseju o *Značilnostih totalnih ustanov* dotaknil tudi mehanizmov, ki vzdržujejo in zajemajo dejavnosti svojih članov. Njegova ostroumna analiza zajema pojem *totalnost zajetja*, ki ga upodablja tudi pregrade, zgrajene med totalitarnimi ustanovami in zunanjim svetom. Strah zbujajoči pojem v nas poraja nelagodje in obenem prepričanost, da presega meje pristojnosti katere koli totalne institucije, tudi zapora. Goffmanov esej obravnava procese in načine, kako totalna ustanova spreminja pogled človeka nase. Morda bi to moralo postati obvezno branje v vseh zaporih – za varuhe in varovance. Toda ZPKZ-ji (zavodi za prestajanje kazni

zapora) imajo svoj, tako imenovan sistem privilegijev: 1) **hišna pravila, po katerih poteka življenje varovancev**, 2) **določeno število nagrad v zameno za ubogljivost in 3) kazen, kot posledico nespoštovanja pravil**. Pozornemu bralcu zgornjih vrstic, zlasti kar zadeva kategorizacijo določil, ne more uiti očitno protislovje oz. zloraba pojma *privilegij*, saj naj bi le-ta pomenil neke vrste ugodnosti, a v navedenih privilegijih tega ni zaslediti. Ravno nasprotno. Obsojenec, ki ga označujejo tudi s pojmom varovanec (kar v določenih situacijah nedvomno izzveni kot sarkazem) v omenjenih določilih ne bo našel ničesar, kar bi ga spodbudilo k pozitivnemu življenjskemu nazoru ali spremembi na bolje. Morda bi bilo torej smotno ob tem zastaviti vprašanje, kakšno bolj učinkovito sredstvo bi lahko sistem uporabil, da bi

Lea Mihalič

obsojenci, glede na to, da so nadzorovani in gibalno omejeni, čas prestajanja kazni izkoristili na najboljši način, ki bo pozneje koristil njim samim in posledično družbi. V nasprotnem primeru se lahko zgodi sledeče: **Bivši zapornik:** »Ravno sem prišel iz zapora.« **Sogovornik:** »Čestitam.«

Gostujoča kolumnistka
Zuzanna G. Kraskova

DRUGI SVET

Naj vam povem, da najbolj pogrešam SVOBODO in prosto gibanje! No, moja celica meri 9 kratkih korakov v dolžino in 5 kratkih korakov v širino. V sobi imam zavodski TV, ki ne deluje, je pa zelo dober za ??? V četrtek sem bil zelo lepo sprejet in moram reči, da so bili pazniki zelo korektni. No, trenutno sem še vedno sam v sobi in je ful dolgčas, je pa dobro, da dosti berem. V petek in včeraj sem prebiral knjigo Jamesa Jonesa PIŠTOLJ. Vojna bedarija. V petek se je že pokazalo, da ima farmacevtski lobi in samovolja psihiatrov velik ali večinski vpliv tudi v naših ustanovah za popravljanje ljudi (kot bi se jim lahko reklo), pa čeprav iz njih dosti ljudi odide še hujših kriminalcev, ker jim enostavno ni dana ali pa predstavljena nobena druga pot. No, naj vam več razložim glede farmacevtskih lobijev in samovolje psihiatrov in notranjih zdravnikov, kar sem poprej že omenjal. Ti pač morajo delati po njihovih navodilih. Glede na svojo poškodbo noge sem na svobodi dobival zdravilo Doreta, ki vsebuje nekaj malega opiatov, mi je pa zelo pomagalo, da sem lahko hodil brez hujših bolečin. Zdaj pa me hočejo spremeniti v poskusnega zajčka in mi vsak teden predpisujejo drugo zdravilo proti bolečinam: sam temu pravim pesek v oči, saj bodo takoj za tem lahko rekli: »Ja, saj, mi se pa ukvarjamo z njim; je preskrbljen in poštiman.« Ob tem pa ne pomislijo, da sem pač bolan in imam hude bolečine v svoji desni nogi. Nihče ne pomisli, da sem s svojo osebno zdravnico večino teh zdravil poskusil že prej in bi se jih najbrž tudi držal, če bi bila v redu. Zato sem se odločil, da ne bom njihov zajček, pa četudi bom moral vseh 14 mesecev šepati! Hvala lepa za naš super sistem, ki vedno gleda, da te ne izpusti iz svojih krempljev! Naj nadaljujem glede svojih poizvedb pri vzgojni svetovalki glede nadaljevanja šolanja, ki naj bi mi omogočilo boljše življenje po prestani kazni 14 mesecev! Šolanje lahko nadaljujem le v primeru, da si ga sam plačam. Za to tukaj nimajo nobenega interesa! Tudi če bi bil zaposlen v zavodu, si šolanja ne bi mogel privoščiti, ker menim, da povprečna plača zapornikov v zavodu ne preseže 70 €. Sistem je zasnovan tako, da mu je v interesu imeti čim več neizobraženih

ljudi v svojem okolju (da se niti potem ne upirajo ali pritožujejo). In kje je potem to »popravljanje« ljudi, ki bi ga ta sistem rad predstavil družbi? Naj utemeljijo, zakaj se samo 7 % ljudi ne vrne več v zapor. No, jaz vam lahko povem, da zato ker smo statistika, s katero se skriva tisto, kar je bilo javnosti vzeto izpred oči in ne zato, ker je v zaporu tako lepo. Seveda pa nas je večina postala statistika zato, ker nismo ukradli dovolj, da bi si lahko plačali uglednega odvetnika. Iz sprejemne sobe grem na zaprti oddelek, pri čemer sploh ne upoštevajo, da sem sam prišel prestajat kazen in bi po moje moralo biti že vzpostavljeno neko zaupanje. Pojavi se tudi problem, ker sem zunaj pač tu in tam kadil travo, kar sem tudi povedal svoji vzgojni svetovalki. Omenila mi je, da me naslednji teden čaka urinski test za droge in kar sem sam predlagal, naj raje počakamo 3 tedne, da gre THC ven iz telesa ven. Ona ni bila za to. Dobil sem občutek, da tukaj ni zato, da bi mi pomagala, pač pa zato, da me dobesedno »jebe« v glavo. Njihov moto je, da naj bi nam pomagali, a vendar nas vedno znova zatirajo. Sicer pa že komaj čakam, da me obiščeta mami in teta, saj prvih 14 dni lahko na obisk pridejo samo ožji svojci, po 14-ih dnevih pa bom lahko dodal še 6 prijateljev, seveda tistih brez kartoteke. Naj vam povem še to, da je hrana v glavnem hladna. Interes tega sistema je očitno, da je na svetu čim več ljudi neizobraženih, ljudi, ki jih potem ta sistem na veliko izkorišča preko peščice posameznikov, ki bogatijo na ta način. Trenutno ni druge opcije, kot da se pripravimo in si svobodo izborimo! In hvala sistemu za stol, na katerem sedim 20 minut in mi noga otrpne. In še drugič hvala sistemu za posteljo, na kateri celo noč spim zelo slabo in se jutraj zbudim zlomljen. In še tretjič hvala sistemu za zdravila, ki jih ne bom dobil! In še četrtrič hvalospev sistemu zato, ker se pač ne bom mogel izobraževati!

Pero Djošan

Gogijeva kolumna:

BOG V ČLOVEKU

Bodite mi lepo pozdravljeni! Kako ste kaj? Brezvezno vprašanje, porečete. Ste pač, kak ste. Bistveno je, da dihate in da ste ob tem dihanju kolikor toliko razpoloženi, ko berete naš napredni časopisek! Moji stalni bralci ste verjetno že ugotovili, da sem, kot vedno, dobre volje. Res je, počutim se z eno besedo fantastično! Recimo temu počutju raje takole: sem pijano, zakajeno tele z dobrim občutkom in predvsem mislimi, ki jih prenašam na lepi, nedotaknjeni papir in mu s tem dajem uporabnost. Tako me boste morali še kar nekaj časa prenašati. Srečen jaz, srečni vi. Ko pa smo že pri sreči, vsak jo išče od rojstva dalje, a le redki jo najdejo. Sam lahko rečem, da sem jo in jo nameravam tudi obdržati. Nehal sem namreč sovražiti življenje, ki mi je pač pisano na kožo. Nehal sem se boriti proti sebi in raje enostavno živim. In koga sem stalno obtoževal za te notranje boje? Uh in še enkrat uh! Boga! Bedak on, bedak jaz. Čeprav je (upam, da) jasno, kateri je večji. No, zadnje čase se sprašujem predvsem, zakaj je vredno trpeti oziroma verjeti, da bo trpljenje že čez noč izginilo. Ne bo! Pa ne le pri meni, tudi pri drugih ne bo. To je kruta resnica, ki pa niti najmanj ne boli. Spoznati je treba smisel, pa ne trpljenja ali sreče. Ne! Spoznati je treba sebe in tako po mojem bedastem mnenju

spoznaš tudi druge. Če bi pomagali drug drugemu, bi živeli zadovoljstva polno življenje. Rečeno po domače – kaj za vraga se spravljamo drug na drugega, če pa to ni potrebno? Zadnje čase poslušam samo, kako je kdo koga opetnajstil ... ali koga ni. In tu mi zmanjka rdeče niti. Vem namreč, da to nikamor ne pelje. Ne v nebesa ne v pekel. Verjamem v življenje in smrt, in v nič drugega. Da pa se malo popravim ... verjamem še v pijačo in hrano, še najbolj pa v cigarete. Nekateri so pač srečni, ko igrajo na poker avtomatih, drugi uživajo pri seksu, sam pač rad kaj dobrega pojem, popijem in pokadim. Upam, da vsaj teh preprostih užitkov ne bodo prepovedali, ko že prepovedujejo vse mogoče. Preden se začnem jeziti nad tem, vam raje položim na dušo tole: »Poslušajte samo sami sebe, svoj um in občutke, držite se le samih sebe.«

Vedno vaš Gogi

KO PA SMO ŽE PRI SREČI, VSAK JO IŠČE OD ROJSTVA DALJE, A LE REDKI JO NAJDEJO.

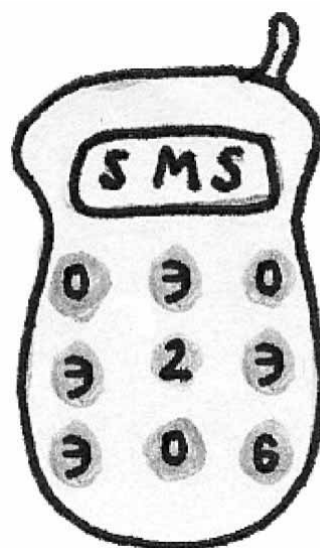
025
KRALJI
ULICE

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

24. 1. > > Živjo! Najprej bi vam rada izrekla iskreno spoštovanje do vas vseh, ki ste KRALJI ULICE. Imam pa prošnjo. Ker prihajam iz Prekmurja, zelo težko pridem do vašega časopisa. Zadnjič sem po naključju naletela na lansko novembrsko številko. Je možno, da mi pošljete časopis po pošti, seveda po povzetju? Hvala vam že vnaprej! ENKRATNI STE! Jasmina

27. 1. > > Zahvaljujem se prodajalcu 143, polepšal mi je raztresen in mrzel januarski dan. :) Hvala, resnično. Lep pozdrav, Taja

LJUDSKA KUHA - TORTILJE MALO DRUGAČE

Tortilje že dolgo niso le poceni kruh za revne. Danes vključujemo zelo različne sestavine in začimbe. To je le ena od možnosti, ki pa naj vam služi kot osnova, sestavine in začimbe dodajajte po lastni želji in okusu.

Sestavine, ki jih potrebujemo:

2 srednje velika krompirja, 1 jajce, šunko ali hrenovko, 1 čebulo, rdečo papriko v prahu, česen v prahu in poper.

V ponev damo malo olja, ko se segreje, vanjo stresemo narezano čebulo in pražimo, da postekleni. Dodamo začimbe in hrenovke, narezane na male koščke, ter dobro premešamo. Nato dodamo na male koščke narezan krompir in ga spečemo. Krompir mora biti čisto pečen. Ko je gotov, v visokem krožniku stepemo jajce in vanjo stresemo krompir s čebulo, pazimo, da ne damo preveč, da je še nekoliko tekoče. To nato spečemo kot palačinko. Dober tek!

Anistella

PODPIRAM!

Prodajalec Andrej P. je o sebi povedal:

»Kralje prodajam eno leto, pol leta pred Mercatorjem zraven knjižnice Šiška. Prodajati sem jih začel, da sem prišel do dodatnega zaslužka, sedaj pa jih prodajam zato, da si lahko plačujem šolo, ki jo bom v bližnji prihodnosti končal. Po tem grem mogoče še na faks. Pri tem delu srečujem nove, zanimive ljudi, z nekaterimi izmed njih smo se celo spoprijateljili.«

Kupka Patricija je o Andreju povedala:

»Časopis Kralji ulice redno kupujem, največkrat pri Andreju, saj se pogosto srečava pri Mercatorju v Šiški. Všeč mi je, ker je vedno nasmejan in mi nameni kakšno lepo besedo. Tako mi popestri in polepša dan, upam, da tudi jaz njemu. Časopis podpiram in ga zelo rada preberem, predvsem zaradi življenjskih zgodb brezdomcev. Celi ekipi Kraljev ulice želim mnogo uspehov!«

foto: Špela Strelec

026
KRALJI
ULICE

Prodajalec Danilo Š. je o sebi povedal:

»Hočeš, nočeš, moraš prodajati, ker če ne prodajaš, ni evrčkov. Včasih prodajam z veseljem, zmeraj pa s prijaznostjo; odzivi so različni. Večkrat s kom poklepetam, olajšam si dušo ali pa si jo olajša stranka. Ko se primeri, da do mene pride stranka s pozitivno energijo, mi da, tudi če ne kupi časopisov, toliko poleta pri prodaji, da se to prenese na naslednje mimoidoče in postane delo kot tako lahko tudi zabavno.«

Kupec Miha je o Danilu povedal:

»Pri časopisu mi je najbolj všeč to, da to ni časopis, ampak osebna podpora.«

Pripravila Špela Strelec

foto: Špela Strelec

PISMA BRALCEV

Med poletjem se zelo rada zadržujem v centru Ljubljane, saj se vedno kaj dogaja. Včasih samo sedim pod kipom pijančka Prešerna, kot ga sama rada imenujem, in opazujem dogajanje. Tako sva nekega dne s prijateljico hodili po mestu, ko je do naju pristopil eden od prodajalcev Kraljev. Ponudil nama je časopis in dejal, da bi rad le nekaj denarja za pijačo. Res je bilo grozno vroče in ob pogledu na kapljice potu na njegovem čelu in iskrenost v očeh sem brez zadržkov odprla denarnico. Tudi prijateljica mu je v dlan stisnila nekaj evrov in *najinemu* Kralju so se na obrazu zarisali nasmeh, hvaležnost in olajšanje. Rekel je: »Joj, vi študentke, ki imate še zase najbrž komaj dovolj denarja, vedno kupite Kralje. Tisti odrasli, ki imajo službe, poslovne obleke in debele denarnice, pa nas vedno samo prezirljivo pogledajo. Hvala vama!« Pomahal nama je in šel svojo pot.

Pred očmi se mi je naslikala podoba očeta, ki mi je nekoč dejal: »Ni res, da je denar sveta vladar, a brez njega pač ne gre.« Tega sem se še predobro zavedala. »Veš«, mi je rekel takrat, »pravilno ravnati z denarjem je velika umetnost. Pri tem mnoge zavede eno – požrešnost. Marsikdo si je želel luksuznega BMW-ja ali Mercedes, vzel je kredit in se okrog vozil kot hud frajer. Ko pa kreditov ni mogel odplačevati, je izgubil vse, celo hišo. Pomisli – ležišče, streho nad glavo in toplo tekočo vodo. Vse samo zato, da se je lahko kratek čas šopiril naokrog. Zato, punca, bodi previdna. Stvari se zelo hitro obrnejo.« Pregnala sem te misli in se raje osredotočila na debato, ki se je med nama s prijateljico razvnela. »In, pomisli«, je bila le-ta vznemirjena, »plačevati najemnino, vse račune, zavarovanje, hrano ...« Zahehetala sem se. Spomnila sem se, da mi je fant pred nekaj časa rekel, da bo delal toliko, da bova lahko plačevala najemnino majhnega študentskega stanovanja, jaz pa naj najdem nekaj

takega, da bom plačevala račune. V smehu sem mu rekla, da bova torej živela ob soju sveč. » ... pa poslušati tiste veleume v politiki in gospodarstvu«, me je iz spominov zbudila prijateljica. »V resnici me je groza in strah samostojnega življenja. Rada bi se vrnila v čase, ko sem bila omejena na dvorišče pred hišo in na ulico, kjer sem se igrala z drugimi otroki, moja glavna skrb pa je bila, ali naj mi mamica splete eno kitko ali dve.« Pogovor sva dolgo ur kasneje zaključili z mislijo, da bo vedno težje sploh preživeti. Zavzdihnila sem in se skoraj vdala depresivnim mislim, ko sem v daljavi zagledala *najinega* Kralja z napol prazno plastenko Fante v roki. Nasmehnila sem se in pomislila, da sem z malenkostjo nekomu polepšala dan. Oni so res kralji – ker cenijo vsako prijazno, pa čeprav majhno, gesto.

Mislila sem že, da bom s tem zaključila svoj prispevek. Vstala sem iz kavarne, kjer sem ga nakracala v svojo beležnico, in se po Čopovi namenila proti avtobusni postaji. Zagledala sem enega od Kraljev in stopila do njega. S širokim nasmehom je dejal: »Ooo, to so pa ta korajžne punce. Vedno manj jih je!« Zasmejala sem se in mu stisnila nekaj drobiža. »Kralje sem pa že včeraj kupila«, sem dodala, ko mi je ponudil časopis. »Ja, kaj pa ...« Požvenketal je s prejetima kovancema. »A kar tako?« »Kar tako«, sem veselo odvrnila. »Očitno imaš danes dober dan«, je dejal Kralj. Zasmejala sem se in mu voščila lep dan ter uspešno prodajo, v mislih pa sem mu odvrnila: »Kralji me tudi ob najslabših dneh lahko spravijo v dobro voljo«. Ko sem hodila do hotela Lev, kjer sem stopila na osmico, nisem mogla skriti iskrenega nasmeha. Mar sem res spet nekomu polepšala dan?

Aishling

VSI SMO LAHKO NOVE DRUŽINE

Koncept družine me je vselej navdajal z neprijetnim občutkom zatohlosti. Idealizacija družine me ne prepriča, morda sem preblizu ljudem, ki jim družina ni bila nikoli vir opore, pač pa vir zlorab, izkoriščanja in večnega nemira. Ljudje, ki prihajajo iz takih družin, se pogosto zato, ker njihova (po spolnem vidiku sicer mnogokrat »popolna«) družina ni delovala v skladu z ideali ali vsaj v mejah za človeka sprejemljivega, pogosto še danes ne morejo gladko stopiti z ostalim svetom in v njem zadovoljno delovati. Zareze zlorab iz družine so globlje zarezane kot kar koli drugega in ostajajo, ne le v biografiji enega posameznika, pač pa žal prepogosto kot ukoreninjene vztrajajo iz generacije v generacijo.

V tem smislu me navdaja z optimizmom, ko opažam, da se s spreminjanjem družbenega življenja in preoblikovanimi razmerami, ki nam jih spreminjajoči se družbeni svet nalaga, tudi predstava o tem, kaj je družina, rahlja oz. razteza. Kalupi tradicionalnih spolnih vlog so vse manj pomembni, kar prinaša družinam (ali pač skupnostim, ki določeno obdobje svojega življenja preživijo v sobivanju) več maneverskega prostora, da si skupno bivanje uredijo oz. uredimo na način,

kot nam ustreza. Pač v skladu s tem, kako želimo v raznolikem svetu, ki ne nudi enoznačnih odgovorov na velika življenjska vprašanja, živeti. Če se omejim le na dva vidika, to na primer pomeni, da si dela ne delimo več zgolj glede na to, kakšne sekundarne spolne znake slučajno imamo, ampak bolj dogovorno, demokratično, in mnogokrat enakopravneje; ter da spolnost nikakor ne pomeni zgolj sredstva za razpoljevanje in nadaljevanje vrste (še pri živalih ni vselej zgolj to), pač pa pokriva še kako široko in razgibano polje uravnavanja odnosov med ljudmi. Smo že nekaj tisoč let civilizirane živali in govoriti o »naravnem« v svetu človeških institucij se mi zdi zares nesmiselno in izven meja sprejemljive diskusije o urejanju človekovih oblik bivanja, kot je tudi, denimo, trenutno aktualni družinski zakonik.

V tem (kar se tiče delitve dela in pomena spolnosti v človeških odnosih) in v mnogih drugih smislih vsi vse bolj postajamo podobni družinam in skupnostim, kjer partnerja ali partnerki nista različnega biološkega spola in prav je tako. S tem vstopamo na pot, kjer si lahko svoje odnose priokrojujemo bolj v skladu z lastnimi željami ter pogledi na svet, pri tem pa nas ne omejuje

nujno tistih nekaj centimetrov več ali manj izstrline med nogami ali kje višje. V skupno življenje lahko tako vstopamo kot aktivni sooblikovalci lastnih odnosov in s predpostavko, da smo skupaj, ker in dokler to želimo, in si bomo skupno življenje krojili, kot je najbolje za nas in z nami so-bivajoče, glede na naše lastne potrebe in značilnosti, ne pa, *ker tako pač mora biti*. Želela bi si in zdela bi se v skladu s tem, kako so odnosi v družbenem svetu postavljeni (človeške skupnosti smo vedno bolj raznolike, ne glede na to, koliko se kdo poskuša oklepiti navideznega sidra tradicionalnosti) in kam dinamično tečejo; da bi nas tudi družinski zakonik pri tem končno vsaj do neke mere (saj je tak, kot je v tem trenutku, po mojem mnenju že tako preстал povsem dovolj političnih kompromisov) pripoznal ter podprl.

Špela Razpotnik

ZA DRUŽINSKI ZAKONIK

Družinski zakonik je popolnoma sprejemljiv. Morda bo moral v teku časa doživeti še marsikatero spremembo, vendar je aktualna verzija v redu. Toliko manj pa so v redu pobude društva Družinska pobuda s Primcem na čelu. Potem ko so jih – nekaj let nazaj – zmotili porniči, oddajani vsako zgodnje jutro med 01.00 in 03.00 zjutraj, se sedaj ne ozirajo na kar štiri, celih 24 ur oddajajoče, porno kanale enega od slovenskih operaterjev. Ne, sedaj jih motijo istospolne družine. Saj ne, da jim očitam nedoslednost in, še posebno, jim ne očitam manipulacij zavoljo opaženosti, ter še najmanj, dvoličnost. Z lahkoto pa jim

očitam ozkoglednost, zaostajanje za duhom časa in kolektivno mentaliteto ljudi. Zapletli so se v krščanske paranoje in v njih zmotno vztrajajo. Ker če že upoštevamo njihovo kritiko družinskega zakonika, potem bi tja zlahka dodali še naslednje: poleg istospolnih parov so za družino in vzgojo otrok neprimerni še pari z nizkimi osebnimi dohodki ali kar brez dohodkov, pari z nizkim inteligenčnim kvocientom in rasno mešani pari. Vendar, le čevlje sodi naj Kopitar – Primc.

Peter Pitambar Pangerc

LGBTQ SLOVAR - KRATKA PREDSTAVITEV BOGATE ZAKLADNICE LGBTQ BESEDIŠČA

Tudi tokrat objavljamo tri zanimive primere iz bogatega besedišča LGBTQ populacije, zbranega v LGBTQ slovarju, ki bo stalni spremljevalec rubrike LGBTQBB. Prijetno branje, poučevanje in raziskovanje vam želimo!

- **Cikcak** = tehnika pri lezbičnem seksu, kjer si partnerki drgneta vulvo ob vulvo, noge so razkrcene kot škarjice,

- **Heteronormativnost** = celota družbenih norm, ki so se skozi zgodovino razvile okrog heteroseksualnosti in temeljijo na binarni opoziciji moško-žensko,

- **Marjanca** = vibrator.

Tanja Vuzem

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave

KAJ: Razprta obzorja - Slovenski tržaški slikarji 1945-60
KJE: Cankarjev dom, Galerija CD, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 27. 2. - 27. 5.

KAJ: Tihomir Pinter - Portreti slovenskih likovnih umetnikov (fotografska razstava)
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija, Prešernova 10, Ljubljana
KDAJ: 29. 2. - 25. 3.

KAJ: Marko Mrše: Zgodbe (fotografska razstava)
KJE: Cankarjev dom, Mala galerija, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 27. 3. - 15. 4.

Predavanja in delavnice

KAJ: Strokovno predavanje Svet na pragu preobrazbe
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad., Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 6. 3. ob 18h

KAJ: Potopisno predavanje Nova Zelandija in Fiji - Mateja Mazgan
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad., Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 14. 3. ob 18h

KAJ: Nikola Tesla, čudežna moč imaginacije - Vojko Kovačič (iz ciklusa predavanj Pionirji znanstvene revolucije 20. stoletja)
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad., Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 19. 3. ob 18h

Litararni večeri

KAJ: Predstavitev knjige Ljudske pripovedi pod lipo domačo - Dušica Kunaver
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, 3. nad., Kersnikova 2, Ljubljana
KDAJ: 15. 3. ob 18h

Janč

Razno

KAJ: 9. festival Literature sveta - Fabula 2012 (gostje-pisatelji/ce: Hanif Kureishi, Leena Krohn, Amitav Ghosh, Mihail Šiškin, Dušan Čater, Mojca Kumerdej, Andrej Skubic, Suzana Tratnik in Goran Vojnović)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova c. 10, Ljubljana
KDAJ: 27. 2. - 28. 3., več na: www.festival-fabula.org

Prireditelji, vabljeni k objavlanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

ŠKLJOC, ŠKLJOC (FOTOGRAFSKA RUBRIKA)

2. DEL: CAMERA OBSCURA

foto: Nona

Nad fotografijo sem se navdušil v trenutku, ko sem že začel misliti, da me prav nič na tej zemlji več ne zanima. Svoj prvi fotoaparater sem dobil v poklon in da si zapolnim misli. Že nekajkrat sem slišal vprašanje, če sem fotograf, kot da bi bilo to samoumevno dejstvo. Moj odgovor je bil in je še vedno enak: »Ne, obseden sem s fotografijo.« Spomnim se trenutkov, ko sem bil zaposlen v nekem podjetju. Pri vseh pritiskih, ki sem

jih tam doživljal, sem sanjal le o tem, kako in kdaj bom šel kaj fotografirati. Pri fotografiranju v celoti pozabim na vse drugo. Mnenja sem, da se vsak izraža na svoj način. Nekateri so boljši v besedah, pisanju, drugi pri slikanju, modeliranju, ustvarjanju oblik. Nekaterim, predvsem vizualnim tipom, je fotoaparater pisan na kožo. V optični fazi, leta 1519, je nastala camera obscura, ki je predhodnica fotoaparata. Svetlobno neprodušno škatlo od znotraj pobarvamo na črno, s šivanko na sredini škatle naredimo majhno luknjico, za prodiranje svetlobe. Po neki metodi sem luknjico oblepil še s 4-mi žiletkami za britje, iz vsake strani po eno, da sem na ta način še dodatno zmanjšal prepustnost svetlobe. Na koncu sem jo oblepil s črnim papirjem, s katerim sem določil čas osvetlitve. Na zadnjo stran škatle sem nalepil fotografski papir. Škatlo sem postavil na fiksno mesto in odprl odprtino do 30 sekund. Škatlo sem po uporabi odprl šele v temnici, kjer sem fotografijo razvil. Slika se na papir projicira skozi svetlobno odprtino v obratni smeri. Princip camere obscurae posnemajo fotoaparateri še danes. V latinščini izraz pomeni temno sobo, iz te besede pa je nastala tudi beseda kamera. Zdi se mi prav, da v času digitalne tehnike, ko se sprašujem, če bo ta izpodrinila analogno fotografijo, omenim tudi zgodovino fotografije.

Žigažaga

OGLASNA DESKA

Potreboval bi inštrukcije za srednjo šolo, smer ekonomski tehnik.
Andrej: 040 164 859

Prosim dobre ljudi, če mi kdo podari tiskalnik ali zamrzovalno omaro. Hvala.
Kontakt: 041 652 261, Marija

Prosim, če bi mi kdo podaril delujoč računalnik. Hvala.
Kontakt: 070 325 812

Sofer B kategorije išče delo. Zanesljiv, poznam Ljubljano. Delo naj bo honorarno. Imam veliko izkušenj ter poznam teren. Hvala. Tel.: 070 626 701

V nesreči sem izgubil obe nogi in roko, sem oče dveh otrok. Zelo si želim prenosnik, s pomočjo katerega bom napisal knjigo. Če mi ga je kdo pripravljen podariti ali prodati po nizki ceni, naj me prosim pokliče na 041 937 239. Hvala! Luka K.

Zavetišče za brezdomce na Vošnjakovi bi nujno potrebovalo delujočo mikrovalovno pečico. Če nam jo lahko kdo podari, bi vam bili osebje in prebivalci zavetišča zelo hvaležni za vašo dobroto. Pokličete lahko na: 070 345 131 (Lea)

Sneg se že topi, v PRP-ju vse živo se dobi. Od posode do vaze za rože, lestenci, nakit, zavese, prti, vsak dan do 18h smo odprti.
PRP = Posredovalnica rabljenih predmetov (Poljanska cesta 14, Lj.), delovni čas: pon: 12–18h, tor. – pet.: 10–18h, sob.: 10–14h.

Kralji ulice se zahvaljujemo gospe Poloni Trebušak, ki je bodočima mamicama samoiniciativno podarila mnogo uporabnih stvari za dojenčka.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 14h–16h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

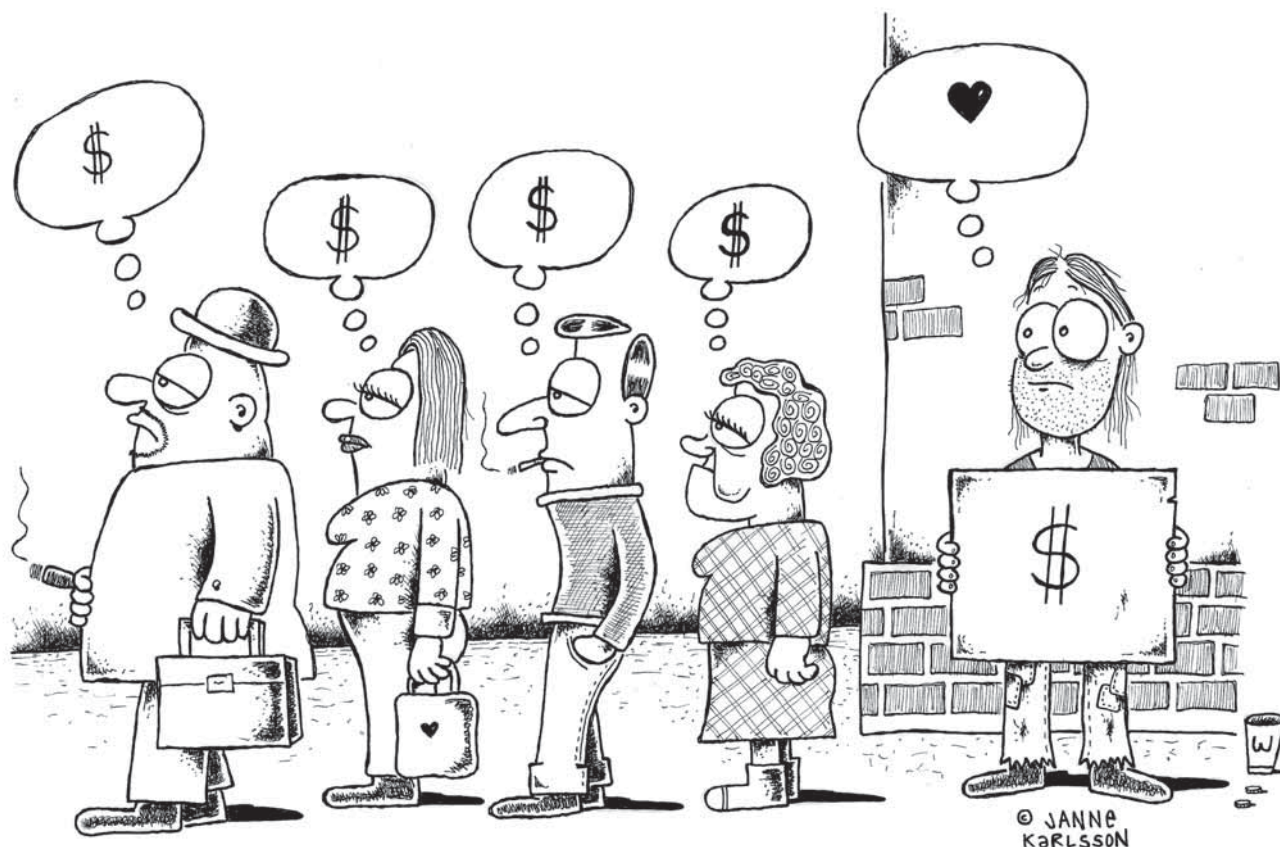
Izdali smo publikacijo *Delo na robu: Izkušnje pri razvoju posredovalnice rabljenih predmetov*, kjer si lahko preberete kako se je razvijal projekt, kaj smo spoznavali na poti ter na kakšen način se posredovalnica umešča v polje socialne ekonomije v Sloveniji. Publikacija je na voljo v posredovalnici na Poljanski 14.

029
KRALJI
ULICE

ČE BI SVET GOVORIL BOLJ RAZLOČNO,
MU MORDA NE BI BILO TREBA KRIČATI.

JURIJ KUNAVER

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Podstavek ali tnalno za sekanje drv,
- (2) manjšalnica za lase (v ednini),
- (3) vrsta vrtno rože,
- (4) zdravilo proti bolečinam Elderin (brez el-a),
- (5) sredozemski grm.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

AFORIZMI

Ko bi človek imel toliko denarja kot težav, bi bila težava več, kam z denarjem!

Ljubo doma, kdor ga ima, kdor ga nima, le z glavo kima!

Gregor B. Hann

Mi naj bi si zategovali pasove, medtem ko bankirji nosijo naramnice?!

Jurij Kunaver

Napredujem. Nekoč so mi prali možgane, danes me pa že likajo.

ŠALE

Jože se zbudi, pogleda na budilko in zavpije. »Pepca, stoji!«
Pepca: »Ne pride v poštev, ne morem znova zamuditi v službo!«

Zmajček

Slovnična definicija ljubezni vsebuje 5 soglasnikov, 3 samoglasnike in dva idiota.

Miloš Mežek

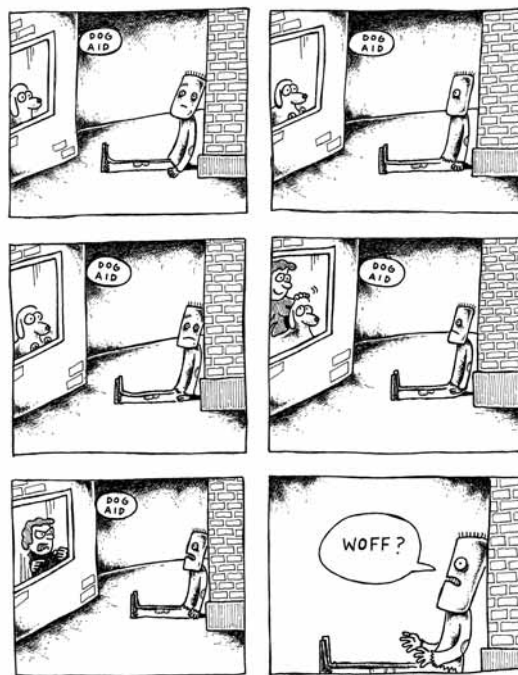
POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Adrijana Furlan in Peter Lapornik iz Ljubljane, Gašper Žakelj iz Žirov, Tanja Kovič iz Kresnic in Tea Otrin iz Domžal.

N2

PLEASE, TREAT ME LIKE A DOG !!!

PEČEN PIŠČANC PA PIVO

*
NIK

JANI SEDEJ

Z Barbaro sva se spoznala na Kraljih ulice, da pa mi dela družbo na zadnji strani, sem jo izbral, ker je navihano in simpatično dekle.

